پنجابی زبان، فن تے ثقافت دا پرچارک

ترنجن

March April 2018 TRINJAN

غزل نمبر

پنجاب انسٹیٹیوٹ آف لینگویج، آرٹ اینڈ کلچر

پنجابی زبان، فن تے ثقافت دا پرچارک

ترنجن

TRINJAN
Mar. Apr. 2018

جلد: بارہویں، مارچ اپریل 2018ء، شمارہ: 2

چیف ایڈیٹر

ڈاکٹر صغرا صدف

ایڈیٹرز

☆ محمد عاصم چودھری ☆ خاقان حیدر غازی

مجلسِ مشاورت

ظفر اقبال انور مسعود مشتاق صوفی

پروین ملک ڈاکٹر جمیل احمد پال مُسرت کلانچوی

ڈاکٹر نبیلہ رحمٰن ڈاکٹر غلام علی

پنجابی زبان، فن تے ثقافت دا پرچارک

ترنجن

TRINJAN
Mar. Apr. 2018

جلد: بارہویں، مارچ اپریل 2018ء، شمارہ: 2

فوٹو گرافی: محمد نعیم بھٹی

سرورق، لے آؤٹ: فیضان امجد، رائے محمد افضال

کمپوزنگ: رضوان الحسن، امانت علی

لکھت/ مقالہ گھلدیاں اوہدے اُتے اپنا ناں، پتہ، فون نمبر تے ای میل (جے ہووے) ضرور لکھوتاں جے اعزازیے دی ادائیگی لئی یاں ایڈیٹنگ ویلے کسے مسئلے دی صورت وچ تہاڈے نال رابطہ کیتا جا سکے۔

پنجاب انسٹیٹیوٹ آف لینگوئج، آرٹ اینڈ کلچر، لاہور

Punjab Institute of Language, Art & Culture

Punjabi Complex, 1-Gaddafi Stadium, Ferozpur Road, Lahore.
Ph: +92-42-99232169-70 Fax:+92-42-99231766
E-mail: editor.trinjan@gmail.com
Website: www.pilac.punjab.gov.pk
www.fm95punjabrung.com
: PILAC / Pilac Pakistan

سارنی

مڈھلی گل			7
غزلاں			
ابرار ندیم	9	احتشام شامی	10
احسان رانا	11	احمد نعیم ارشد	13
اختر شمار	14	اخلاق عاطف	15
ارشاد سندھو	17	ارشد سلام بٹ	19
ارشد منظور	20	اسد عباس خان	22
اشرف عابد	23	اشفاق شاہین	25
اشفاق طاہر	26	اظہر عباس	27
اعظم ملک	28	افضل راز	29
اقبال راہی	30	اقبال طارق	31
الطاف ضامن چیمہ	32	امتیاز الحق امتیاز	33
امجد شریف	34	امین کنجاہی	35
انجم سلیمی	36	انمول گوہر	37

انور ملک	38	انیس احمد	39
ایاز محمود ایاز	40	ایوب کموکا	41
ڈاکٹر ایوب ندیم	43	آسناتھ کنول	44
بابا نجمی	46	بدر سیماب	47
بشریٰ ناز	49	بشیر عابد	50
بیاء جی	51	پروفیسر حسن عسکری کاظمی	53
پروفیسر زہیر کنجاہی	54	تسنیم کوثر	55
تنویر ظہور	56	جمشید مسرور	57
ڈاکٹر جواز جعفری	58	حسن عباسی	60
حسین مجروح	61	حضرت شام	62
حفیظ احمد	64	حکیم ارشد شہزاد	65
حکیم اسلم قمر	67	حکیم سلیم اختر	68
حیدر علی حیدر	70	حُسن بانو	71
خاقان حیدر غازی	72	خرم چودھری	73
راجانیّر	74	رائے محمد خاں ناصر	76
ریاض ندیم نیازی	78	ساجد پریمی	79
سرفراز سید	80	سرفراز صفی	81
ڈاکٹر سعادت علی ثاقب	83	سعد اللہ شاہ	84
سعید آسی	86	سفیر علی	88
سلطان کھاروی	89	سلیم پاشا	90
سید عابد حسین گیلانی	91	شاہ دل	92
شاہد گل	93	شاہدہ دلاور شاہ	94

شفقت اللہ مشتاق	96	شکیل احمد طاہری	97
شگفتہ غزل ہاشمی	98	شوکت علی ناز	99
ڈاکٹر شہباز احمد طور	101	شہباز دانش	102
شہزاد بیگ	103	شہناز مزمل	104
صابر ناز	105	صائمہ الماس	106
صدام ساگر	107	ڈاکٹر صغرا صدف	108
صغیر تبسم	110	صوفیہ بیدار	111
طاہر وزیر آبادی	113	طاہرہ جبین	114
ظفر اقبال	115	ڈاکٹر عارف محمود	116
عاشق رحیل	117	ڈاکٹر عباد نبیل شاد	118
عباس ندیم	119	عتیق انور راجا	120
عدل منہاس لاہوری	121	عرفان صادق	123
عرفان کھوکھر	124	علی احمد	126
عمرانہ مشتاق	127	غلام حسین ساجد	128
فاروق طراز	129	فرید بُھٹہ	131
فرید قمر چشتی	132	فقیر فیصل آبادی	133
ڈاکٹر فوزیہ تبسم	134	فِدا بخاری	136
قائم نقوی	137	قمر حجازی	138
قمر رضا شہزاد	139	قیوم طاہر	140
کفایت حسین اعوان	141	کنیز فاطمہ سیماب	143
گلفام نقوی	144	لبنیٰ صفدر	145
محمد احسان چھینہ	146	محمد ایوب صابر	147

محمد سلیم بزمی	148	محمد عاصم تنہا	149
محمد عباس مرزا	150	مدثر اقبال بٹ	152
مشتاق قمر	153	مظہر بخاری	154
ممتاز راشد لاہوری	156	منصور آفاق	157
منور سلطانہ بٹ	159	منیر چشتی کنجاہی	160
میاں محمد اسلم مجددی	161	ناصر ملک	163
نائلہ انجم	164	نجمہ شاہین	165
نسیم شاہد	166	نصیر احمد	167
نوید مرزا	168	نیلما ناہید درانی	169
ہما خان	170	ڈاکٹر یونس احقر	171

☆☆☆

مُڈھلی گل

السلام علیکم!

اُمید اے تُسیں چنگے بھلے ہووو گے۔

ترنجن پنجاب دی ماں بولی دا ترجمان پرچہ اے جیہدے وچ ہر رنگ اُگڑواں وکھالی دیندا اے۔ اسیں ہمیش ماں بولی نال پیار کرن والیاں اگے گزارش کرنے آں جے اوہ اپنیاں لکھتاں گھلن تاں جے پرچے دا معیار ہور ودھائیا جا سکے تے لوکائی نوں اپنیاں من بھاوندیاں لکھتاں پڑھن نوں ملدیاں رہن۔ لوکائی دی خواہش نوں ویکھدیاں ایس واری غزل نمبر کڈھیا جا رہیا اے جس وچ پنجابی دے منّے پر منّے شاعراں دیاں غزلاں نوں شامل کیتا گیا اے۔ ایہہ سلسلہ اگوں وی جاری روے گا جیہڑیاں غزلاں کسے پاروں چھپن توں رہ گئیاں نیں اوہناں نوں اگلے کسے شمارے وچ چھاپے چاڑھیا جائے گا۔

اگلا شمارہ خاص نظم نمبر ہوئے گا جیہدے لئی تمام نظم گو شاعراں نوں بنتی کرنے آں کہ اپنیاں چونویاں نظماں گھلو۔

مہربانی ہووے گی۔

جیوندے رہوو۔

دعا گو

ڈاکٹر صغرا صدف

لکھتاں گھلن والیاں لئی

1- 'ترنجن' پنجابی زبان، ادب تے ثقافت دے ودھالئی بھرویں سانجھ پا رہیا اے۔ ایہدے وچ مضمون، کہانیاں، نظماں تے غزلاں راہیں سوجھوان اپنا اپنا حصہ پاندے نیں۔

2- 'ترنجن' دا چھیماہی تحقیقی شمارہ وی چھاپیا جا رہیا اے۔ جیہدے وچ صرف تحقیقی مقالے چھاپے جان گے جیہڑے پنجابی زبان، ادب تے ثقافت نال میل رکھدے ہوون۔ ایس تحقیقی شمارے واسطے مقالے گھلدیاں ہوئیاں مقالہ نگار حضرات ایس دے تحقیقی پکھ نوں سامنے رکھن۔

3- کسے وی لکھت/ مقالے وچ پیش کیتی جان والی رائے لکھاری/ مقالہ نگار دی ذاتی رائے سمجھی جاوے، ادارے دا اوہدے نال متفق ہونا ضروری نہیں۔

4- 'ترنجن' وچ چھپن واسطے جیہڑی لکھت/ مقالہ گھلیا جاوے اوہ اَن چھپیا ہووے تے کسے ہور رسالے یا اخبار نوں نہ گھلیا جاوے۔

5- 'ترنجن' دے تحقیقی شمارے وچ چھاپن توں پہلاں ہر مقالے بارے دو ماہراں دی تحریری رائے لئی جاوے گی تے ایسے رائے دی روشنی وچ مقالے شمارے وچ شامل کیتے جان گے۔

6- ادارے نوں پورا اختیار حاصل ہووے گا کہ اوہ کسے وی لکھت/ مقالے دی ایڈیٹنگ/ کانٹ چھانٹ کر سکے۔ ہر لکھت/ مقالے دے حق ادارے کول راکھویں ہون گے۔

7- تحقیقی شمارے لئی مقالہ مسلسل لکھیا جاوے تے سارے حوالے اخیر اُتے دِتے جان۔

8- لکھت/ مقالہ گھلدیاں اوہدے اُتے اپنا ناں، پتہ، فون نمبر تے ای میل ضرور لکھوتاں جے اعزازیے دی ادائیگی یاں ایڈیٹنگ ویلے کسے مسئلے دی صورت وچ تہاڈے نال رابطہ کیتا جا سکے۔

9- حوالے تحقیق دے معیاری طریقیاں مطابق دِتے جان۔ مثلاً

لکھاری دا ناں۔ کتاب دا ناں۔ مقام اشاعت: پبلشر دا ناں، سن اشاعت۔ صفحہ نمبر۔

10- لکھتاں/ مقالے صاف صاف لکھائی وچ یا مناسب خط وچ کمپوز کروا کے تھلے دِتے ہوئے پتے یا ای میل تے گھلو:۔

چیف ایڈیٹر 'ترنجن':

پنجاب انسٹیٹیوٹ آف لینگوئج، آرٹ اینڈ کلچر، 1- قذافی سٹیڈیم، فیروز پور روڈ، لاہور

ای میل: editor.trinjan@gmail.com فون نمبر: 042-99232169-70

ورہیاں دا جگراتا کیہ اے
سانوں پُچھ اکلاپا کیہ اے

تیرے مگروں چین ذرا نئیں
تیرے باجھ گواچا کیہ اے

بس اک تیرا ہجر اے نئیں تے
سانوں ہور سیاپا کیہ اے

تُوں ساڈے لئی ساری دنیا
ساڈے بھاویں دنیا کیہ اے

دو تِن قَسماں تے کُجھ سُفنے
اپنے دے وچ آندا کیہ اے

ہُن توں دل چوں لہندا کیوں نئیں
تیرا ساڈا جھگڑا کیہ اے

ڈُبدا دل تے ڈُبدا سورج
ایہہ سب کھیڈ تماشا کیہ اے

☆☆☆

تکن دے اج مُکھ وے اڑیا
لاہ نیناں دی بُھکھ وے اڑیا

تیرے باہجوں میں کی کرنے
بہتے لے کے سکھ وے اڑیا

جیہدے ہیٹھوں چھاں نئیں لبھدی
میں اوہ کلا رکھ وے اڑیا

ڈِھڈ وچ اِینے دکھ نیں میرے
ہن نئیں لگدی بُھکھ وے اڑیا

تو وی کیتی غیراں وانگوں
ایسے گل دا دکھ وے اڑیا

☆☆☆

سچّے پے گئے کھبّے پے گئے
اپنوں اپنے رَستے پے گئے

شکلاں اُتے اِیسراں ڈُلّہے
عقلاں اُتے پردے پے گئے

میرے پَر وی منگویں نئیں سَن
اُڈیا میں تے شِکرے پے گئے

کوئی گل نہ تھلّے ڈِگی!!
زیراں زبراں شوشے پے گئے

کالے، ڈبے، چِٹے، چترے
راہیاں نُوں اج کُتے پے گئے

ساڈا سر جو ہلدا دِسیا
ساڈے گل وچ رسّے پے گئے

دُنیا تیری گلیوں لنگھی
سانوں ''اللہ بخشے'' پے گئے

ہیراں جس دَم زُلفاں چھنڈیاں
رانجھے دُھپے سُکنے پے گئے

لِپھّو گُڈّی جھوکاں مارے
گنڈھاں کُھلیاں پیچے پے گئے

رانا گھر گھر اگّاں لگیاں
تیرے ہتھ کیوں ٹھنڈے پے گئے

☆☆☆

ایہ نہ سمجھیں گلاں لُکیاں ہوئیاں نیں
کندھاں دے وچ اکھاں اُگیاں ہوئیاں نیں

ایویں تے نہیں کِھلری چُپ ترنجن تے
اک دوجے نال سکھیاں رُسیاں ہوئیاں نیں

اصلی مونہاں اُتے جعلی ہاسے نیں
پُھلاں چُوں خوشبوآں مکیاں ہوئیاں نیں

دھرتی اُتے کال اے ساوے رُکھاں دا
ایسے لئی سب ندیاں سُکیاں ہوئیاں نیں

دل کرے تے چھپی پاکے مل جاویں
نعیم ارشددیاں باہواں کُھلیاں ہوئیاں نیں

☆☆☆

اک دلدار محبت سی
اوہ من ٹھار محبت سی

اڑیا وچ بھنور دے میں
دریا پار محبت سی

میرے پچھے دشمن سن
آگے یار محبت سی

روز منایا کردے ساں
اک تہوار محبت سی

شرک گناہ توں بچن لئی
استغفار محبت سی

اوہدا ناں تسلیم رضا
کد انکار محبت سی

اختر دل دے گوشے وچ
لالہ زار محبت سی

☆☆☆

بُھلے وِسرے قرار دی گل اے
ایہ گواچی بہار دی گل اے

لوک سُن کے تڑفدے رہندے نیں
خورے کِس بے قرار دی گل اے

صرف خُشبو، کہ پُھل کلیاں وی؟
ایہ تِرے اختیار دی گل اے

میں کسے دا گِلا کراں کاہنوں
اپنے اپنے ویہار دی گل اے

بول مِٹّھے نہ ہون تے صُورت
صرف اِک اشتہار دل گل اے

سُرخی کجلے تے مُک نہیں جانی
ایہ تے سولھاں سنگار دی گل اے

جَھال جَھلّے گا کون، ایہ چن دے
ڈُونگھ دی تے اُبھار دی گل اے

تِیر، خنجر، نظر تے دل والی
جو وی اے، آر پار دی گل اے

شاناں والا قبولسی عاطفؔ
اوس دے شرم سار دی گل اے

☆☆☆

جہڑی سوچ دی لوڑ سی سانوں اوہدا کال اے چاچا
تاں تے ساڈا ڈنگراں توں وی بھیڑا حال اے چاچا

مینوں توں ایہ سوچ کے دس خاں اپنے دیس دے اندر
بے وَسّیاں تے بے حِسّیاں نوں کِتواں سال اے چاچا

مینوں چُپ کرا دیندے نیں اوہنوں کُجھ نہیں کہندے
اوہ تگڑے دا پُتر وی تے کل دا بال اے چاچا

جو جمے آں سہندے پئے نیں ماڑے ای دُکھ سارے
اپنے پِنڈ تے رب وی خورے تگڑے نال اے چاچا

گھر گھر لگی اِٹ تے جے مزدور دا لہو نہیں لگیا
مینوں وی فِر دس خاں ایہدا رنگ کیوں لال اے چاچا

ہُن وی جے نہ لوکیں بدلے تے فِر اِس توں اگے
سِدھی ساہویں انھے کُھوہ وچ انھی چھال اے چاچا

جہڑے باغ نوں لاندے رہ گئے توتے مور تے چڑیاں
گِرجھاں تے کُجھ کاواں رل کے دِتا گال اے چاچا

نِت گلی چوں لنگھدا اے جو واہ دے بُلھے ورگا
باقی دا توں چھڈ پر اوہدی ٹور کمال اے چاچا

سندھو اِکو گل پُچھدا اے دُور کرن وِچ سانوں
بندے ہن تک سمجھے کیوں نہیں کہندی چال اے چاچا

☆☆☆

اِک ہجر دی لمی رات سی
نالے ساون دی برسات سی

جاگ رہیا ساں میں ہکّلا
پئی سُتی اے کائنات سی

اکھیاں والے ویہڑے دے
وچ یاداں دی بارات سی

پیار دے بدلے لبھی سانوں
ہنجواں دی سوغات سی

اسیں روگ دلے نوں لا بیٹھے
پر اوہناں لئی گل بات سی

مینوں ایتھے تک لیاون والی
رَب سوہنے دی ذات سی

جے کر اوہدا فضل نہ ہوندا
تری ارشدؔ! کیہ اوقات سی

☆☆☆

کندھاں کولوں ڈر لگدا اے
مقتل ورگا گھر لگدا اے

سجرے سجرے لہو وچ بھجیا
کونج کسے دا پر لگدا اے

کوئی کھوج کھرا نئیں لبھدا
قاتل کاریگر لگدا اے

ایویں تاج محل نئیں بن دے
لُٹیا ہویا زر لگدا اے

وچ مسیتے کندھاں وجیاں
مُلاں تیرا شر لگدا اے

موہ لیندا اے کر کے گلاں
پکا جادو گر لگدا اے

اوہ کہندا اے میں جو نال آں
فِر وی مینوں ڈر لگدا اے

چھڈیا اوہنے شہر کیہ ارشدؔ
ہر اِک دیدہ تر لگدا اے

☆☆☆

واجاں ماری جاندے آں
حرف کھلاری جاندے آں

جتیاں ہویاں کھیڈاں وی
سجناں ہاری جاندے آں

جگ دے طعنے سہہ سہہ کے
میں نوں ماری جاندے آں

مٹھڑے مٹھڑے ڈھولن توں
واری واری جاندے آں

اپنے آل دوالے آپ
کندھ اُساری جاندے آں

ڈبیا نہیں جو شوہ دے وچ
اس نوں تاری جاندے آں

ساڈا جینا کی ہے بَس
وقت گزاری جاندے آں

☆☆☆

دِن دا سکُوں تے رات دی نِیندر اُڈا کے لے گیا
اِک فریبی یار مِرے دِل نوں چُرا کے لے گیا

چاتر تے مَیں بڑا ساں پر نئیں او دوستو
اوہ تے مَیتھوں صاف تے گُوٹھا لوا کے لے گیا

پُورا سی سارے پاسیّوں انکھّی سی پُتر پیوَ دا
دولت سی اُہدے کول اوہ بولی ودھا کے لے گیا

رانجھا وچارا رِہ گیا بَیلے چ مجّھاں چاردا
کھیڑا پیا تے ہِیر نوں ڈولی بٹّھا کے لے گیا

رکھ دا کِس تھاں تے مَیں ٹِکّا لُکا کے دِھّی دا
موذر سی اُہدے کول اوہ پیٹی کُھلا کے لے گیا

اِک وچارے نوں تے نہ کِیتی دیہاڑی وی مِلی
اِک آیا اوہ رات نوں نخرے وکھا کے لے گیا

جاون دا مینوں چاء نئیں سی قسم خُدا دی دوستو
اُہنوں سی ولّ مناؤن دا مینوں منا کے لے گیا

لوکاں نیں پائے نیں بھلا رونے کِیہ اشرف عابؔد
آیا امانت سی اُہدی تے اوہ آ کے لے گیا

☆☆☆

پیار دِلاں چوں دَھکیا ہویائے میں تے اوہنے
اپنے آپ نوں ڈکیا ہویائے میں تے اوہنے

عشق سمندر کِنّا ڈونگھا ہوسکدا اے
ڈُب کے ترکے تکیا ہویائے میں تے اوہنے

میں تے اوہ واں اک دوجے دے لیڑے وانگوں
اک دوجے نوں ڈکیا ہویائے میں تے اوہنے

اودھر اوہ وے نیلم نیلا ایدھر میں آں
زہر عشقے دا پھکیا ہویائے میں تے اوہنے

جے اشفاق اسیں نہ ٹریے وکھری گل اے
رستہ ہر اک تکیا ہویائے میں تے اوہنے

☆☆☆

مینوں روز اشارے ہوندے نیں
سجناں دے نظارے ہوندے نیں

ویکھن نوں تے نیڑے نیں
پر دور کنارے ہوندے نیں

عشق دے سودے کریئے تے
ایہدے وچ خسارے ہوندے نیں

عاشقاں نوں کی کہندے او
اے لیکھاں دے ہارے ہوندے نیں

دن وچ ہنیرا کیویں نہ ہووے
اوہنے وال کھلارے ہوندے نیں

عاشق نوں معشوق دے طاہر
سبھے عزم پیارے ہوندے نیں

☆☆☆

کجھ تے پورا ایہہ خواب کر لئی اے
پار دل دا چناب کر لئی اے

کنوں گھاٹا پیا وچھوڑے وچ
آ جا بہہ کے حساب کر لئی اے

ہن تے شیشہ وی مہنے ماردا اے
کج نہ کج تاں جناب کر لئی اے

سوہنے لوکاں دا حال پچھنا سی
اپنی حالت خراب کر لئی اے

اوہنوں پڑھ نہ لواں کتے اوہنے
منہ دے اگے کتاب کر لئی اے

بھورا جناں ثواب کٹھنا سی
جند ساری عذاب کر لئی اے

☆☆☆

میں اندروں ڈھیہ گیا ہویاں تباہ نئیں ہو رہیا فیر وی
عجیب اگ اے سڑنا واں پر سواہ نئیں ہو رہیا فیر وی

مرن تک نال رہناں ایں حشر نوں فیر ملنا ایں
پر ایس روح دا تے جُثے دا نباہ نئیں ہو رہیا فیر وی

ایہہ سارا شہر جانوں ایں کہ ملزم دا گناہ کوئی نئیں
کچہری پیش ہون تے گواہ نئیں ہو رہیا فیر وی

دوالے اک دوجے دے ستارے گُھمدے رہندے نیں
کسے دا وی کسے اُتے وساہ نئیں ہو رہیا فیر وی

میں بھلن ہار ہاں ایناں کہ اپنا ناں وی بُھل جاناں
پر اک تینوں بُھلاون دا گناہ نئیں ہو رہیا فیر وی

☆☆☆

کوڈی کوڈی کر دا بندہ
وِچوں اُتوں ڈر دا بندہ

اَسے گل نوں چیتے رکھ!
کیتے سارے بھر دا بندہ

اگلے ساہ دا جانوں نئیں
گلاں بڑیاں کر دا بندہ

آ وکھاواں تینوں ایتھے
پیسے پچھے مردا بندہ

گِٹّے گِٹّے ایتھے بَھیڑ
تاری کویں تر دا بندہ

عشقے نال جے متھا لگے
جیون اپنا ہر دا بندہ

ایہ گلاں نہ سوچے رازؔ
پیر زویں تے دھر دا بندہ

☆☆☆

میریاں خوشیاں آکھدیاں نیں میرے نیڑے آؤ وی
اکھّاں دے وچ اکھّاں پا کے دل دا ساڑ بجھاؤ وی

کیوں خوشیاں دے گیت لباں تے آوندے آوندے رکدے نیں
کیوں میتھوں منہ موڑ لیا جے ایہہ مینوں سمجھاؤ وی

ہنجو ہاواں دیکے مینوں کس پاسے ٹُر چلّے او
طوفاناں وچ گھریا واں میں مینوں پار لنگھاؤ وی

اکھّاں تے پلکاں دی چدّر تان کے بیٹھے رہندے او
ایہہ گلاں ہُن جان دیو ہن پیار دا گہنا پاؤ وی

میں جدھروں وی لنگھ جاناں واں لوکی انگلاں چکدے نیں
تہانوں سونہہ میرے ہنجواں دی میرا دکھ ونڈاؤ وی

کنیاں مدّتاں ہوگیاں نیں اک دوجے توں دور ہویاں
ہن ایہہ پیڑ نہیں جھلی جاندی ہُن کوئی چارہ لاؤ وی

موتی بن کے ڈگدے پئے نیں اتھرو سوہنیاں اکھّاں چوں
کس نگری وچ جا وسّے او راہیؔ پرت کے آؤ وی

☆☆☆

ویلے دی دھپ سہہ جاندے نیں
دکھ دی چھانویں ڈھیہ جاندے نیں

یاد دے دیوے بالن والے
نھیر ے وچ وی بہہ جاندے نیں

یاراں نوں ازماون جہڑے
کلے کارے رہ جاندے نیں

وانگ یتیماں، ایہ پردیسی
ہَس کے جھڑکاں سہہ جاندے نیں

گُنگا بن کے سن لے طارق
یار بڑا کج کہہ جاندے نیں

☆☆☆

تڑِکن توں فِر کَنج بچانواں شیشے نُوں
بہہ جاوے جے سجن سانواں شیشے نُوں

سارا شہر تے ایتھے اَنّھاں ہویا اے
ہور مَیں کِتھے وَیچن جانواں شیشے نوں

رَنگاں دا وَرتارا مالک وَلّوں ایں
اَیویں چُنجاں مار نہ کانواں شیشے نوں

اپنے مُکھ دا کوہڑ تے لوکیں ویہندے نئیں
پتھر دیندے مار چَلانواں شیشے نوں

گھر دیاں سُنجاں کُھنجاں ضامن کر لَیناں
مَیں جَد وی ہمراز بنانواں شیشے نوں

☆☆☆

سِنی لکڑی آنڑ دُھخائی
آخر جندڑی ساڑ مکائی

چھنگو بچ ہنڑ کہار بنڑاواں
زمی اُتے جا نی تھائی

جتھے ٹھواں ہک ای گل اے
چار چفیرے ڈونگی کھائی

اُتے تلے رچ کے دعائیاں
اسمانے تک پوڑی لائی

ہتھاں پہار نی چڑھنے ہوندا
کہار بنڑا تُوں نیویں جائی

داغ تے لگیا ہک ای واری
سو سو وار قمیض توائی

مونڈھے انجو تلاں ہووے دن
جنجو پہاری شے اے چائی

☆☆☆

کئی چن تے کئی تارا لبھدے مر گئے نیں
کئی سورج دا سایہ لبھدے مر گئے نیں

تیرے ورگے منزل اُتے اپڑے نیں
ساڈے ورگے رستہ لبھدے مر گئے نیں

کئیاں نوں تے سدھراں سہرے بنھے نیں
کئی سدھراں دا سہرا لبھدے مر گئے نیں

کئی تے مر کے اُچے ہوگئے دنیا تے
کئی تے رتبہ اُچا لبھدے مر گئے نیں

کئیاں نوں تے چانن انھیاں کیتا اے
کئی تے ہور ہنیرے لبھدے مر گئے نیں

☆☆☆

خواباں دے لشکارے اندر
چن دسدا اے تارے اندر

باہج ترے نئ دسدا کوئی
آوے کون سوارے اندر

کوئی نہ تن نو کھوہ لے جاوے
کنڈیاں تالے مارے اندر

جد وی ہس کے مل جاندا اے
آ جانا واں لارے اندر

نالی دے وچ ڈگی ہوئی سی
لگی اینٹ چوبارے اندر

رب نے جد کلبوت بنایا
عشق وی گُنیاں گارے اندر

☆☆☆

جُھوٹھا اکّھر جیبھ تے رُکیا ہویا سی
ایسّے لئی میرا سَنگھ وی سُکیا ہویا سی

رجیاں پیَراں ہیٹھاں آ کے مِدھی گئی
کِیڑی دے گھر آٹا مُکیا ہویا سی

رب دے اگے کیویں رَدیا جاندا میں
بھاویں سر نئیں , دل تے جُھکیا ہویا سی

اِس لئی اُس نے میری ہوند گوا چھڈی
میں شیشے دے مونہہ تے تُھکیا ہویا سی

بھورا تھاں نئیں لبّھی پیَر ٹکاون لئی
میں دھرتی نُوں سر تے چُکیا ہویا سی

☆☆☆

لیکھاں کولوں پُچھ لینے آں کیہڑے بُوہے کھولن لگ پئے
یوسف ورگے پیغمبر نُوں تکڑی دے وِچ تولن لگ پئے

سپّاں وانگر کنڈلی مار کے بہہ گئے دُکھ دلیجاں تے
نِکڑے بال وِی ساڈے اگے اُچّی واج چ بولن لگ پئے

ویکھیں کِدرے اکھّاں دے وِچ ہنجُو بھر کے آویں ناں
اج دے لوک تاں ہنجُواں نُوں وِی پیراں ہیٹھ مدھولن لگ پئے

دِل دے آکھے لگ کے آپے اپنا آپ گوایا اے
دُکھّاں والے پینڈے پے کے جِند اپنی نُوں رولن لگ پئے

لا کے توڑ نبھاون والی گل سمجھاؤندے رہندے سی
کلیاں ہو کے رِہ گئے گوہؔر ساڈے پیر وِی ڈولن لگ پئے

☆☆☆

ہیرے موتی لال پئے نیں
پر اوہ سپ دے نال پئے نیں

کاواں چیک چکاڑا پایا
رُوڑی اُتے بال پئے نیں

ہیر تے رانجھا تتّر ہوگئے
چُوری نالے تھال پئے نیں

اوہناں نوں ایں دیندا رَبّا
جیہڑے مال و مال پئے نیں

ٹہن توں ٹُٹ کے مندے حالیں
پُھل کلیاں تے ڈال پئے نیں

لوڑاں دا گُھن کھا گیا انورؔ
پچکے پچکے گال پئے نیں

☆☆☆

ادھا جثّہ شیشے ورگا ادھا مٹی ہویا
مٹی نال اے جُڑیا شیشہ، شیشہ مٹی ہویا

اگ،ہوَا تے پانی وی نہ میرے نال نبھائی
مٹی نال ای لڑدا بھڑدا سارا مٹی ہویا

لوکی چانن،نھیرے دا مُل اِکّو جیہا لاندے
ویلے ہتھّوں سورج، چن، ستارہ مٹی ہویا

منہ دے مِٹھّے، مانگت، مخبرکد کسے دے بھائیا!
جھوٹھا عزت دار کہاندا، سچا مٹی ہویا

جیوندا ساں تے مایا لگیا لٹھّا تن تے لشکے
میں مٹی کیہ ہونا نال ای لٹھا مٹی ہویا

تن تِڑکے تے من دے اندر ہاسے کھیڈن کھیڈاں
من ماراں تے تن دا سارا ہادا مٹی ہویا

من ادھا درویش تے تن تے دنیاداری لشکے
میں دوہاں دا سانجھا، صلح کراندا مٹی ہویا

☆☆☆

میں جنے وی دکھ سنبھالی رکھے نیں
انج لگدا اے ٹھوہویں پالی رکھے نیں

سورج اینے بے اتبارے ہوگئے سی
چٹے دن وی دیوے بالی رکھے نیں

پھل نئیں لگا کاہدا شکوہ لیکھاں تے
امبر ولاں ورگے مالی رکھے نیں

میں تینوں احساس دوانا چاہندا واں
تیرے اگے نین سوالی رکھے نیں

لوگ مشیناں ورگے ہوندے جاون گے
دل جنھاں احساس تو خالی رکھے نیں

پتھر دے وچ کیڑے پالن والڑیا
لوکاں ایتھے روڑ ابالی رکھے نیں

ویکھیں اک دن لاوا بن کے نکلن گے
جذبے توں ایاز جو ٹالی رکھے نیں

☆☆☆

ایویں تے نہیں سنگتاں پھُٹن لگ پئیاں
دل دے اندر غرضاں پھُٹن لگ پئیاں

سینے دیوچ سورج اُگیا ہویا سی
ساہواں وچوں کرناں پھُٹن لگ پئیاں

ہک دن اوہدے ویکھن کان دعا منگی
تلیاں وچوں اکھاں پھُٹن لگ پئیاں

خورے کنھے بی سُٹیا اے نفرت دا
دھرتی وچوں جنگاں پھُٹن لگ پئیاں

کل غربت نوں ساڑ کے کولا کیتا سی
اج کڑمی دیاں لغراں پھُٹن لگ پئیاں

اوہنے ہتھ کیہ لایا سُکے بوٹے نوں
گنڈیاں وچوں مہکاں پھُٹن لگ پئیاں

فیر اج چن نیں دھرتی اتے آوَنا ایں
اسماناں توں سڑکاں پھُٹن لگ پئیاں

لگدا اے ایوب لڑائیاں ہون گئیاں
ساندل بار چ گنکاں پھُٹن لگ پئیاں

☆☆☆

جنھے مُڑ مُڑ کے اپنایا، مُڑ مُڑ چھڈیا مینوں
اوہی لج کلجا یارو! چنگا لگّا مینوں

کنھے میرے ننگے پنڈے تے پوشاک سجائی
ہے سی کیہڑا جنھے دتّا بخش لبادہ مینوں

یا اپنے دل دی تختی اُتے میرا ناں ای لکھیں
یا اپنے دل دی تختی اُتّوں پونج دے اُکّا مینوں

حکم کدا اے مینوں میں وی آپ شناسا ہوواں
کنھے شیشے ساہویں کیتا آن کھڑا چا مینوں

اوہنے میرے بلّھاں اُتے پہرے آپ بٹھائے
جنھے ہے سی حرف دعا دا کدی سکھایا مینوں

کنھوں میں ایّوب سناندا دل دے سارے دکھڑے
بندہ بندہ شہر اپنے دا لگّا ڈورا مینوں

☆☆☆

کِنّے درد ونڈائی بیٹھا
کِنّے زخم لُکائی بیٹھا

چن سروپ دوے رُشنائی
تارا راہ وکھائی بیٹھا

دُنیا توں مُک جان ہنیرے
دِیوے آپ جلائی بیٹھا

اتھرو چُن کے پوراں اُتّے
سارے درد جگائی بیٹھا

رانجھن سی ونجارا غم دا
وکھرے راگ سُنائی بیٹھا

ہتھ تے لِیک تے مُورت اوہدی
ہجر دا پھیر مُکائی بیٹھا

چَن توں رَج کے سوہنا اَڑیو
دِل وچ چانن لائی بیٹھا

یار گوا کے ایہہ گَملا فیر
یاد دا میلہ لائی بیٹھا

دھوکھے کھاندا مردا فیر وی
آس دا بُوٹا لائی بیٹھا

☆☆☆

جِدھر ویکھاں گُنجھلاں پئیاں ہوئیاں نیں
اصلاں دی تھاں نقلاں پئیاں ہوئیاں نیں

ہِمت والا اندر دِیوا بال تے سہی
قدم قدم تے منزلاں پئیاں ہوئیاں نیں

میں نہیں کہن قصیدا جانا چُک لوو
کاغذ قلم تے اُنگلاں پئیاں ہوئیاں نیں

اَنّھے خورے رجّے لنگّھے پَیلی چوں
تاہیوں مِدھیاں گندھلاں پئیاں ہوئیاں نیں

لوک نہیں موئے رنگاں نسلاں مذہباں دے
آدم جائیاں شکلاں پئیاں ہوئیاں نیں

کوئی وی شعر نواں نہیں وڈا خیال وی نہیں
جِتّیاں اگّے غزلاں پئیاں ہوئیاں نیں

جیہناں دی میں جِت تے بھنگڑا پاندا ساں
میری واری دندلاں پئیاں ہوئیاں نیں

☆☆☆

پریت کسے نال پاؤنی اوکھی
غم دی سانجھ نبھاؤنی اوکھی

اپنی پیڑ ای جر نئیں ہندی
پَنڈ کسے دی چاؤنی اوکھی

جُسا ساڑ سواہ کر دیوے
سوچ دی بھٹھی تاونی اوکھی

کاہدے محل مینارے یارو!
روٹی ہوئی کماؤنی اوکھی

کوڑ فریب دی وستی اندر
سچی گل سناؤنی اوکھی

ہن نئیں رہندا مان کسے دا
ہوگئی پگ وٹاؤنی اوکھی

دوری دی نا کندھ اُساریں
اُسر جائے تے ڈھاوَنی اوَکھی

جبھ نو جندرے لگ سکدے نیں
اکھ دی گل لکاوَنی اوَکھی

رنگ عشق دا چوکھا گوڑھا
دل چوں شکل مٹاوَنی اوَکھی

عمراں تیک وفا نئیں ہندی
عمراں تیک نبھاوَنی اوَکھی

ٹُر چلے نیں ساہ وی میرے
یاد ہوئی پر ناونی اوَکھی

بدر وفا نئیں کردا کوئی
کلیاں عمر ہنڈاونی اوَکھی

☆☆☆

جے او میتھوں سنگدا اے
چھلّے کاہنوں منگدا اے

رنگ پوریاں نوں خبر دیو
تخت ہزارہ جھنگ دا اے

اُچا ویکھن والا ہُن
نیویں پا کے لنگدا اے

ساڈا او سردار اے جو
سر سولی تے ٹنگدا اے

زہر اے بندے بندے وچ
مسلہ بُھکھ تے ننگ دا اے

ہُن ہریالی پُھٹے گی
بدل ساوے رنگ دا اے

اسماناں تے اِک تارہ
بشریٰ ناز دے رنگ دا اے

☆☆☆

ہس کے اوہنے ویکھیا تے پیار کرنا پے گیا
دل ترے تے واریا، اقرار کرنا پے گیا

کیر کے اتھرو کسے نے کھاہدیاں قسماں جدوں
ہر عذر ہر بات تے اتبار کرنا پے گیا

گرم ساہواں وچ کسے جد گھولیا رس پیار دا
دل دیاں سدھراں نوں شعلہ بار کرنا پے گیا

چن اسمانی چڑھے تے کون دس ویہندا نہیں
مکھ وکھایا جد کسے، دیدار کرنا پے گیا

دے رہیا سی دور کنڈھے توں کوئی مینوں صدا
درد دا گہرا سمندر پار کرنا پے گیا

جہڑیاں گلاں نوں اپنے توں وی رکھیا سی چھپا
اوہناں ای گلاں دا اج اظہار کرنا پے گیا

میکدے وچ واعظاں نوں پیندیاں جد ویکھیا
خود نوں عابؔد صوفیوں میخوار کرنا پے گیا

☆☆☆

نِت بھار غماں دے ڈھوئے وے
اسیں عشق تیرے وچ موئے وے

جدوں وی آوے یاد تیری
فِر چھم چھم اتھّرو چوئے وے

اگّے رکھ فوٹو تیری نوں
نِت کلّیاں بہہ کے روئے وے

فِر گھپ ہنیر نہ ہو جاوے
آ چلّیے لوئے لوئے وے

پیا فیر وچھوڑا دھرتی تے
ست امبر رَل کے روئے وے

ایتھے دشمن تے ہر کوئی اے
ہے سجّن کوئے کوئے وے

تک، وچ ہجر گملا گئے نیں
جو وصل دے ہار پروئے وے

بُلھیاں تے ہاسے رکھ کے مَیں
سِینے وچ درد لکوئے وے

دل مٹی کیتے بیاء جَی
ایہہ جذبے نویں نروئے وے

☆☆☆

حرف سُنیہا اِک دِن آوَندا تینوں وی
قلم پھڑن دا شوق جگاندا تینوں وی

رت وگائی میں تے نگھیاں راتاں وچ
لہو دے اتھرو کوئی رواندا تینوں وی

تیری بیڑی گھمن گھیری کھاندی جیکر
طوفاناں دا زور ڈراندا تینوں وی

سامنے بہہ کے تیرے اگے روندا رہندا
ادھی راتیں اِنج مناندا تینوں وی

توں وی میرے وانگ جے کردا جگراتے
پیار کرن دا ول تے آندا تینوں وی

توں وی جے دیدار دا بُھکھا ہو جاندا
خالی ٹھوٹھے خیر نہ پاندا تینوں وی

حُسن ترے وچ صوف نہ کوئی کیہ دساں!
سوہنا رَب خوش حال بناندا تینوں وی

☆☆☆

یار مِرے دے جتھے ڈیرا
پل پل میرا اوتھے پھیرا

اوہ تے سون کدے نہ راتیں
اکھ جنہاں دی وچ سویرا

خلقت ایویں وِتّھاں ناپے
اِک وجود اے میرا تیرا

ایتھے نسلاں ڈب کے موئیاں
کون دُکھیرا، کون سُکھیرا

تختاں تِیکر وخت ہزاراں
کیہہ کرے گا کوئی وڈیرا

جد وی سُنیا مُڑنا اوہدا
آیا چانن، گیا ہنیرا

فیر زہیؔر گواچ گیا ایں
نہ جگ تیرا نہ جگ میرا

☆☆☆

دِل نوں گل سمجھانی اوکھی
لا کے توڑ نبھانی اوکھی

خشبو وانگوں اُڈ جاندی اے
چندری پریت لُکانی اوکھی

کسے نوں ایہدی سمجھ نہ آوے
عورت ذات نمانی اوکھی

چُلّھے اُتّے پانی دھر کے
بُھکھّی دھی پرچانی اوکھی

چرخے دی گُھوکر نوں سُن کے
ماں دی یاد بُھلانی اوکھی

خون جگر دا پی جاندی اے
لکھنی غزل کہانی اوکھی

☆☆☆

سِر تے رُوپ دی چدّر لے کے کس پاسے تیاری اے
سورج دے ہتھاں وچ اج کل کِرناں دی پُھلکاری اے

تیری یاد دے دیوے اکھّاں نوں رُشنائی دیندے نیں
تیرے نال جو ویلا لنگھیا صدیاں اُتے بھاری اے

غم دی پھاہی گل وچ پا کے اوہنوں واجاں مارنا واں
اوہنوں لبھنا ویلے دی سبھ توں وڈی دشواری اے

سوچاں اُتے خوف دے پہرے خورے کون بٹھاندا اے
ہُن آ کے احساس ہویا اے جِندڑی کنّی بھاری اے

رنگاں والا موسم وی ہُن جگ مگ جگ مگ کردا اے
مہر وفا دے پنچھی دی ہن عرشاں تیک اُڈاری اے

سدھراں والا چانن خورے کس دریا وچ ڈُب گیا
جیبھ نوں خورے کیہ ہویا اے ہر شے لگدی بھاری اے

اوہ تنوؔیر ایہہ سمجھ رہیا اے اوہدی یاد نوں بُھل گیاں
اوہدیاں یاداں والا پیارے لنگر اج وی جاری اے

☆☆☆

سدا توں اپنے آپ چ کلاّ بھانویں ہوئیے دو
میں امبر دے نھیرے ورگا توں تارے دی لو

ایہہ کی کرئیں ہر اک اگے قصہ بہنائیں چھو
ہر راہی دی جھاتی پیندی بُوہا اپنا ڈھو

تریاں گلھاں اتے رہندی لالی کنکاں دی
تیرے جسموں پھٹی پیندی مونجی دی خوشبو

گوہڑیاں چھانواں باہجھ سفر وچ صحبت نئیں درکار
دھپاں ویکھ نہ ایویں راہیا کِکّر ہیٹھ کھلو

لاٹ دے نیڑے نیڑے تے موتی پئے نظریں آن
ساہواں دا چانن بُجھ جاوے ایناں دور نہ ہو

دُکھ دے جھکھڑ لے چلے جمشیؔد نوں اپنے نال
سنت پورے دی گجری بن کے راہواں مَل کھو

☆☆☆

دل چوں تیرا پیار وی مکدا جاوے ہولی ہولی
ایہ گھن چھاواں رکھ وی سکدا جاوے ہولی ہولی

ہجر دے رکھ دے ٹہن تے بیٹھا تیری یاد دا پنچھی
میرے دل دا میوہ ٹکدا جاوے ہولی ہولی

ہُن نہیں اگے وانگر تیریاں یاداں دے ہڑھ آؤندے
ہُن تے اکھ دریا وی سکدا جاوے ہولی ہولی

تیرے ہُندیاں سارے جگدے کم وی اساں نبیڑے
تیرے باجھوں ھر کم رکدا جاوے ہولی ہولی

انساناں دی بھیڑ چ بندے رہ گئے ٹاویں ٹاویں
رب چنگیاں بندیاں نوں چکدا جاوے ہولی ہولی

ہُن جہے آ کے تیریاں دکھاں دے نال دل رلیا سی
پر ایہ دکھ دا پینڈا مکدا جاوے ہولی ہولی

اساں تے سچ دی خاطر سر وی کپ کے تکڑی رکھیا
فیر وی جھوٹ دا پلڑا جھکدا جاوے ہولی ہولی

ہُندیاں ہُندیاں اکھیاں جیہڑے چن دیاں ہیلک ھوئیاں
یار جواز اوہ بدلیں لکدا جاوے ہولی ہولی

☆☆☆

اے تے بوہتے ہنیر لگدے نیں
روز دیواں دے ڈھیر لگدے نیں

اوہدے ہتھ نوں میں چھڈ دیاں کِسراں
میرے دھرتی تے پیر لگدے نیں

سانوں بچپن دے ویلے نہیں مِلدے
اج وی بِیراں تے بیر لگدے نیں

اِکّو مٹّی تے اِکّو سچّا اے
باقی قسمت دے پھیر لگدے نیں

جیڑھے ہوندے نیں ساڈے اندر ای
اوہی موسم چفیر لگدے نیں

دکھ تاں ایویں چنبڑ دے نیں مینوں
جیویں میرے مسیر لگدے نیں

☆☆☆

لُک ویندا اے، رُکدا نئیں
چانن کدے وی مُکّدا نئیں

خطرے اندر باغ اے سارا
مسلہ کلّے رُکھ دا نئیں

نِیوں دا تُھکیا ہویا مُڑکا
دُھپّاں نال وی سُکّدا نئیں

جَے کر اگ دا ہیج ناں ہووے
بالن آپوں دُھکھدا نئیں

نِیتوں وی گل ہَر جاندی اے
رولا کلّی بُھکھ دا نئیں

نیندر بھانویں پَے وی جاوے
جگراتا تے مُکدا نئیں

☆☆☆

شیشے ہوگئے پانی پانی
اکھ نئیں شکل پچھانی پانی

خورے کیہڑی اَگ لگی اے
تیہ آکھے بس پانی، پانی

کُج تے رُڑھدے شوق نیں پُٹیا
اُتوں ہے سی ہانی، پانی

میں تے سوچ دی کربل اندر
پانی کیتے پانی پانی

تارُو ڈُونگھے نیناں اندر
بن گئے اک کہانی، پانی

مارُو تھل دے ٹوبے، سُکے
چرخہ، تند نہ تانی، پانی

پانی تے کد مکھن آندا
رِڑکے اَکھ مدھانی، پانی

سانول سوہنے راگ دا سرگم
سا رے گا ما دھا نی، پانی

ایہہ او نئیں جو تیتھوں بُجھے
ایہہ نئیں اَگ بجھانی پانی

اَکھ دے پانی دَسیا مینوں
ایہہ تے وَنڈ سی کانی، پانی

شام تریہہ نال مر دی جاوے
منگے رات دی رانی، پانی

☆☆☆

جد ویلے دی زد وچ نئیں ساں
اودوں اپنی حد وچ نئیں ساں

پرت کے میری واج کی آوندی
میں کسے گنبد وچ نئیں ساں

فکراں مینوں اچیاں کیتا
انج کسے وی قد وچ نئیں ساں

تیرے اندر دے موسم اچ
دس میں شامل کد وچ نئیں ساں

میں ہی سب دی گنتی کیتی
میں ہی اک عدد وچ نئیں ساں

☆☆☆

نہ دن لنگدائے سوکھا میرا نہ لنگدی اے رات
چپ چپیتی ورھدی رہندی اکھیاں چوں برسات

گریہ زاری والے موسم ساڈے حصے آئے
نہ حصے وچ عیداں آئیاں نہ آئی شب رات

رکھاں نال وی دہشت گردی کر چھڈی اے لوکاں
ہولی ہولی مکدے جاندے دھرتی توں جنگلات

نہ کوئل کوئی کدھرے بولے نہ ای سنگھنی چھاں
لبھن چڑھیاں وی نہیں لبھدے ہن کدھرے باغات

میں مٹی دا پتلا اپنے رب دا شکر مناواں
مینوں چیتے آجاندی اے جد اپنی اوقات

خوشبو منگن دے لئی اڑیا در تیرے تے آیاں
میری جھولی دے وچ پادے پھلاں دی سوغات

سدھے رستے دسن والے دا سرنانواں کیہ اے
دس کھاں سوہنیاں مینوں بُجھ کے میں پائی اک بات

مرشد رب رسول نوں منیا رب نوں سجدہ کیتا
ارشد کاہنوں لبھن جاواں میں ہن لات منات

☆☆☆

روگ ہجر دا جان نئیں چھڈدا کیہ کریئے
درداں دا دارُو نئیں لبھدا کیہ کریئے

تیرے باہجوں مِترا ویہڑا سجدا نئیں
سُنجیاں کنداں توں ڈر لگدا کیہ کریئے

ٹٹ گیا آخر میں تے بڑا سنبھالیا سی
شاید ساڈا دل سی کچ دا کیہ کریئے

چار چُفیرے سوچاں ڈیرے لائے نیں
کُج نئیں سجناں اپنے وَس دا کیہ کریئے

تیریاں یاداں گل نال لائی بیٹھے آں
تیرے وَرگا کوئی نئیں دِسدا کیہ کریئے

دُکھاں دے وِچ صبر دا دامن ناں چھڈیو
ایہو ای حکم اے سوہنے رب دا کیہ کریئے

اسلم جان دے نیڑے نیڑے رہند ا اے
ساہنوں دور ٹکانہ دَسدا کیہ کریئے

☆☆☆

عشق دے ہتھوں میں تے جندڑی ہار گیا
خورے کیڑھے پاسے میرا یار گیا

مٹھّیاں مٹھّیاں گلاں کر کے میرے نال
میری آس اُمید دا بیڑا تار گیا

کسے وی جوگا چھڈیا نئیں اس نے مینوں
اُس ظالم دا مینوں وچھوڑا مار گیا

ساہ نال ساہ رلن نئیں دیندا او ظالم
تیر جدائی والا جگروں پار گیا

جس نوں دل دا جانی سمجھی بیٹھے ساں
سِر توں کھو کے او ساڈی دستار گیا

اوہدیاں اکھاں وچ خورے کیہ جادو سی
ساڈے ورگے لوکاں نوں وی چار گیا

ہن تک دل دی دھڑکن قابو نئیں آئی
چھوٹی جنی گل تے رُس کے یار گیا

جس دی خاطر جینا مرنا سی میرا
اختؔر او محبوب سمندروں پار گیا

☆☆☆

ورھیاں بعدوں جد میں شیشا ویکھیا اے
شیشے اندر اوپرا چہرا ویکھیا اے

سب نے اپنا مطلب کڈھیا ایہدے چوں
کسے وی رتو رت نہ مصرعا ویکھیا اے

ساہ دے چھالیو میریاں اکھاں نوچ لوو
دشت نَوردی دا میں سفنا ویکھیا اے

جہدی دکھاں نال حیاتی گزری اے
اوہدا مَجھ توں وڈا جیرا ویکھیا اے

اوسے ویلے نفرت ہوگئی اپنے توں
جد میں اپنا تکھا لہجا ویکھیا اے

خشبو لہو دے نیر وہائے دھرتی تے
پھُل دا واواں ہتھیں گلما ویکھیا اے

تُوں تختی دی گل کردا ایں حیدر جی
میں تے بوہے اُتے کتبا ویکھیا اے

☆☆☆

دِل دی مشکل حل نہیں ہوئی
اُہنوں ویکھ کے گل نہیں ہوئی

جد دا اوہنے چھڈ دِتا اے
دُنیا میرے ول نہیں ہوئی

ایتھے عمراں مُک گئیاں نیں
اُوہدے آن دی کل نہیں ہوئی

دل دیاں گلاں دل وچ رہیاں
اِس ویہڑے جل تھل نہیں ہوئی

حُسن میں رَتّ وی دیندی رہی پر
ساوی پیار دی ول نہیں ہوئی

☆☆☆

دُکھ وی جادو گر ہوندے نیں
لگدے نہیں ایہہ پر ہوندے نیں

بندہ توڑ کے رکھ دیندے نیں
اپنے طاقت ور ہوندے نیں

باہروں اینویں لبنا ایں توں
اپنے اندر شر ہوندے نیں

جیہڑے دل نوں لُٹ کے لے جان
اوہ ای تے دل بر ہوندے نیں

مرزا کیویں سوں گیا اوتھے
جتھے سو سو ڈر ہوندے نیں

رنداں نوں خاقان کی دساں
دِل دے اندر پر ہوندے نیں

☆☆☆

روپ دیاں جاگیراں دا کوئی مُل نئیں پیندا ایتھے
چنگیاں بھلیاں ہیراں دا کوئی مُل نئیں پیندا ایتھے

سورج کالک پھکدے ویکھے تارے مِٹی رُلدے
چَن جہیاں تصویراں دا کوئی مُل نئیں پیندا ایتھے

قسمے انھیاں کر چھڈ دے یعقوب جہیاں نوں لوکیں
یوسف ورگے ویراں دا کوئی مُل نئیں پیندا ایتھے

روز دیہاڑی پُھل مدھچن جگ دے پیراں تھلے
سونے وانگ سریراں دا کوئی مُل نئیں پیندا ایتھے

جنگلاں ورگے شہراں دے وِچ لوک نیں گونگے بولے
ایسے لئی تقریراں دا کوئی مُل نئیں پیندا ایتھے

ڈِنگ پڑنگے اکھراں دی جے ہر کوئی پوچا کردا
سچیاں صاف تحریراں دا کوئی مُل نئیں پیندا ایتھے

اِنج لگدا اے دِل نیں سبھ دے پتھراں ورگے خرؔما
تاں تے اکھ دے نیراں دا کوئی مُل نئیں پیندا ایتھے

☆☆☆

جیون مرن چ فرق بڑا اے
سوچن کرن چ فرق بڑا اے

آس دی بیڑی چڑھ کے کُھلیا
ڈُبن ترن چ فرق بڑا اے

اَکھ نے رو کے دَس چھڈیا
گجن وہرن چ فرق بڑا اے

ڈنگراں نوں ہُن کیہڑا دسے
بیجن چرن چ فرق بڑا اے

دل کُھسیا تاں سمجھاں آئیاں
جتِن ہَرن چ فرق بڑا اے

معنے بھانویں اِکّو جہے سہی
پُجن سَرن چ فرق بڑا اے

ذمے داریاں دی ایہہ گنڈھڑی
چکّن دھرن چ فرق بڑا اے

قسمیں ساہ نال ساہ نہیں رَلدا
تَربھکن ڈرن چ فرق بڑا اے

دل تے بیتن والے دُکھڑے
دَسن جَرن چ فرق بڑا اے

ہیٹھلی اُتے ہو جاندی جے
اُبھرن، کھرن چ فرق بڑا اے

سُخناں بھرے بَھڑولے نیّر
کڈھن، بھرن چ فرق بڑا اے

☆☆☆

تُوں آکھیں تے کر جانا واں
مرنا ای ایں نا مر جانا واں

اُنج اتھرو نہیں ڈگن دیندا
پر جد اندروں کھر جانا واں

لوکی ہس کے ملدے مینوں
قسمے! میں تے ڈر جانا واں

پُھلاں تے سرداری اوہندی
میں ویکھاں تے ٹھر جانا واں

میں اکھاں دے پانی اُتے
روز ہک جیون تر جانا واں

شامیں اوتھے خُشی نہ لبھے
دھمی جتھے دھر جانا واں

ویلا اودوں ملھم لیاوے
جد میں صدمہ جر جانا واں

ناصر گِن لا ہر شے اپنی
میں ہُن اپنے گھر جانا واں

☆☆☆

دل دے زخماں وَرگے ہوگئے
لفظ چراغاں وَرگے ہوگئے

ہوگئے دِن ہنیریاں وَرگے
سورج راتاں ورگے ہوگئے

اُوہدے پَیراں ہیٹھاں آ کے
کَنڈے پُھلاں ورگے ہوگئے

سڑ دِیاں بَلدِیاں راہواں دے وِچ
راہی چھالیاں وَرگے ہوگئے

جَد میں لِکھیاں اُوس تے غزلاں
شعر مِثالاں وَرگے ہوگئے

ہجر دے ہتھوں یار ندیمؔ
پَل پَل سالاں ورگے ہوگئے

☆☆☆

ساجد پریمی

سجناں نال مُکا آیا واں
دِل دا حال سُنا آیا واں

سینے رکھ کے ہجر دا پتھر
سدھراں نوں دفنا آیا واں

منزل سامنے ہے سی پر میں
لمے پینڈے پا آیا واں

اگ ہجر دی سیکے اوہ وی
ایسی تیلی لا آیا واں

مُورت کوئی وی یاد رہوے نا
سارے نقش مِٹا آیا واں

بُرا جو آکھدا سی، اوہنوں میں
شیشہ اَج وکھا آیا واں

پریمی، پریم نگر وچ اَج میں
گھر اک نواں بنا آیا واں

☆☆☆

اپنی بیتی آپے ای دَسدے، تیرا ہَسدا مُکھ تے مَیں
وقت کٹھرے آن کھلوتے، ایس دھرتی دی کُکھ تے مَیں

شہر پناہ تے قاضی چڑھ کے آڑھت کَرَن ثواباں دی
اک دُوجے نُوں پُرسہ دیون وَن سَوَنّے دُکھ تے مَیں

اَکھ وچ پِیلا کجّل پَاکے بُوہے آن کھلوتی شام
رات دی خالی جھولی دے وِچ سارے شہر دی بھُکھ تے مَیں

شاموں شامیں اُڑ گئے سارے پنچھی دُور مُسافت دے
ہَسدے شہر چ وَسدے رہ گئے کلّم کلّا رُکھ تے مَیں

سُفنے وِیچ کے ویہلے ہوگئے، رَج کے سَوَن والے لوک
سستے وِک گئے وچ بازاراں بے حِسابے سُکھ، تے مَیں

☆☆☆

مک نئیں سکدے ورقے پریم کہانی دے
مہکے رہنے پھل وفا دی ٹاہنی دے

رہندی دنیا تیک محبت رہنی اے
جگ تے رہنے جلوے شوخ جوانی دے

ہنجھواں میری روح نوں وتر کر دتا
صدقے جاواں لونے لونے پانی دے

سجن سوہنا ویہڑے آ کے وڑیا تے
لہکن لگ پئے گچھے رات دی رانی دے

کوٹھے چڑھ کے ڈھول وجاواں وصلاں دا
درشن ہوئے لوئے لوئے ہانی دے

حرف پری نے راتیں آن جگایا فیر
آکھن لگی اُٹھ، وفا نوں پانی دے

اج وی سوہنی کچے یار بنا لیندی
اج وی رانجھے جوگی ریت پرانی دے

یار صفی توں عشق دے رنگ کھلاری جا
سانبھ کے تندے رکھ گلابی تانی دے

☆☆☆

کدے راضی تے کدے بیزار کردے
کیہڑے دلبراں نال ہاں پیار کردے

عمر ساری ہی لنگھی اشاریاں وچ
اکھاں اکھاں دے نال اقرار کردے

سانوں تیری سوغات دی لوڑ کوئی نہیں
سانوں اپنے ای گلمے دا ہار کردے

ملیا کوئی نہ ایس جہان اندر
جہدی گل تے اسیں اتبار کردے

اسیں اپنی حیاتی تے منگدے نہیں
چل واپس سانوں ساڈا پیار کردے

جیویں کیتی اے اساں دے نال اوہنے
انج یاراں دے نال نہیں یار کردے

تیری اکھ نے جھوٹھ تے بولنا نہیں
مونہوں کرنا ایں تے انکار، کردے

☆☆☆

اساں ٹٹدے رہے اساں جُڑدے رہے
اساں بِن کھمباں وی اُڈدے رہے

اساں خورے کنھوں ملنا سی
ایویں سجّے کھبّے مڑ دے رہے

اساں پاٹے کھیسے سیندے کیہ
ساڈے ہتھیں پیسے تُھڑ دے رہے

اساں سدھی نہر حیاتی وچ
کویں پٹھے سدھے رڑھدے رہے

اوہ تگڑے سن، اوہ ہسدے رہے
اساں ماڑے ساں، اساں کڑھدے رہے

اساں ددھ ساں مٹھی اگ اُتے
اساں ہولی ہولی سڑھدے رہے

اساں اڈدے رہے اساں وسدے رہے
کویں پھلّاں راہیں ہسدے رہے

ساڈے پیراں دے وچ چکّر سن
اساں چاروں پاسے نسدے رہے

ساڈی جان پچھان سی اپنے نال
اساں اپنے آپ نوں ڈسدے رہے

کوئی گل سی جیہڑی یاد نئیں
لوکی پچھدے رہے اسی دسدے رہے

کیہ توڑ اے تند ہواواں دا
اساں پتھر وانگوں گھسدے رہے

اک جال سی اوہدیاں یاداں دا
جتھے سوچ دے پنچھی پھسدے رہے

اوہ بھوسا بھریا پنچھی سی
اساں ایویں نشانے کسدے رہے

☆☆☆

بِٹ بِٹ تگدیاں اَکھّاں تھکیاں
گُمیاں راہواں لبّھ نہ سکیاں

ویلے دی گلّ اوس توں پُچّھو
جِس ویلے دیاں دُھوڑاں پَھکّیاں

باہرون پِنّن ٹُر چلیا سی
گھر دیاں ہانڈیاں کُتیاں لکّیاں

تیرے وَعدے لارے لپّے
تیریاں قَسماں کچیاں پکیاں

اُوہدے تے اِتبار نہ کرنا
اَکھّاں جس دِیاں گُوریاں ککیاں

چل ہُن اوتھے ڈیرے لائیے
جِس ڈیرے تے مَجّھاں وَکیاں

ڈِھڈ بَھر روٹی کَھان نہ لَبھّی
چَھالے پَے گئے پِیندِیاں چکّیاں

پُنّواں دی کُجھ خبر نہ پائی
سَسّیاں تھَل وِچ رُلدیاں اَکّیاں

آسی مُول نہ چڑھیا جاوے
شہر تیرے دیاں اُچیاں ڈھکیاں

☆☆☆

جیہڑے تینوں بھُل جاندے نیں
ککھاں وانگوں رُل جاندے نیں

جیہناں نوں توُں بھُل جانا ایں
مِٹی دے بھا تُل جاندے نیں

اوہو موتی بن جاندے نیں
جیہڑے ہنجو ڈُلھ جاندے نیں

رکھ دے نال تاں مانن موجاں
ڈگ کے پتے گُل جاندے نیں

جیبھ دا پھٹ نہ بھُلدا گھُلدا
باقی سب پھٹ گھُل جاندے نیں

جیہڑے سُنگڑے نال ہجر دے
تینوں ویکھ کے پھُل جاندے نیں

بھُلدی نیکی نہیں سفیر
باقی سب کجھ بھُل جاندے نیں

☆☆☆

ساڈے کھپّے پُر نہیں تاہیوں
ساڈے وچ کوئی حُر نہیں تاہیوں

گِر گِر کاری گِر نہیں ہویا
اوہدے اندر گُر نہیں تاہیوں

سِر چڑھ کے جیوں سَر نہیں کیتا
خورے ساز چ سُر نہیں تاہیوں

چادر وچ سماوَن نہ لوکی
ساڈا وی گھر گُھر نہیں تاہیوں

ماہیا وانگ غزالاں ٹھلیں
تیرے تُل دی دُھر نہیں تاہیوں

☆☆☆

اپنا ای لہو پین نہیں ہوندا
ایڈا اوکھا جین نہیں ہوندا

جہڑا اکھیوں نکل گیا اے
فیر اوہ ہنجو پین نہیں ہوندا

سجرا پھٹ اے پاٹا گلما
میتھوں ہن ایہہ سین نہیں ہوندا

اوہدے پچھے خلقت ساری
جہدے پلّے دین نہیں ہوندا

سرگی دے خواباں تے وی
خورے کیوں یقین نہیں ہوندا

پاشا موہرا موہرا ہوندا اے
اکھیں ویکھ کے پین نہیں ہوندا

☆☆☆

اوہ جو بھانبڑ مچے سن
سانوں ایہو جچے سن

دو جثّے سن خوب سیانے
دو دل فیر وی بچّے سن

کجھ مصرعے وی بُلھے نال
بنّھ کے گھنگرو نچّے سن

خون چ بھجیا بستہ سی
پنڈے دے پرخچے سن

سولی چاہڑ کے کہندے نیں
عابدؔ جی تے سچے سن

☆☆☆

دم دم تیرے چاہ وے ڈھولا
کول بُلایا آ وے ڈھولا

تن من دھن سب تیرے نانویں
نظر مہر دی پا وے ڈھولا

نازاں والیا ہُن تے آجا
آ کے مُکھ وِکھا وے ڈھولا

دین دُنی وِچ اوٹ ہے تیری
ساڈی توں پناہ وے ڈھولا

کر ساڈے لئی دُعا وے ڈھولا
من دا اے تیری خُدا وے ڈھولا

بیبا چھیتی مِل شاہ دِلّ نوں
دم دا نہیں وساہ وے ڈھولا

☆☆☆

کوئی کھوج کھرا نئیں لگدا
اپنے گھر دا راہ نئیں لگدا

سڑکاں اتے ٹریا جانواں
پیراں تھلے گھا نئیں لگدا

خورے کس ول بھجدے جاندے
چڑھیا ہویا ساہ نئیں لگدا

اک دمڑی وچ لوک وکیندے
لماں چوڑا بھا نئیں لگدا

سب لفظاں دی ہیرا پھیری
اندر کھاتے چا نئیں لگدا

سچ بولن دا چا سی گل جی
ایویں تے کوئی پھا نئیں لگدا

☆☆☆

پہلا جھوٹ تے کج وے سجنا
نواں بنالے پج وے سجنا

میری نظر ای لگ نہ جاوے
نہ توں اینا سج وے سجنا

اج رقیباں کٹھیاں ہونا
رکھیں میری لج وے سجنا

مینوں سانبھیں بھانویں سُٹیں
تیرے ہتھ اے چھج وے سجنا

جے میں بولاں تیتھوں اُچی؟
بدّل ہار نہ گج وے سجنا

جھلے جگ نوں متاں دیندے
رج نوں ہندے چج وے سجنا

میں آں سوہنی چٹی چادر
کیہہ میرے اِچ کج وے سجنا

نہ آنویں تے میرے اندر
رہندی ٹُٹ تے بھج وے سجنا

☆☆☆

مینوں ناں دھتکار او سجناں
رب دا میں شہکار او سجناں

مینوں جہنے رول دتا اے
تو میرا اوہ یار او سجناں

بھین بھرا تے چاچے مامے
رل کے ونڈدے بھار او سجناں

رب دا کیہ سندیسہ آیا
اج وی دسے غار او سجناں

دل نوں پھڑّ کرنے دے لئی
اکھاں کیتا وار او سجناں

میں تاں کد دا مُک گیا واں
ہور ناں مینوں مار او سجناں

اپنی حالت ویکھ کے شفقتؔ
روندا زارو زار او سجناں

☆☆☆

بوہتیاں سوالاں وچ راہ نہیوں لبھدی
بوہتیاں جواباں وچ راہ نہیوں لبھدی

پچھمّاں تے پورباں دا مُکھ ایویں لال نئیں
اوہدیاں جمالاں وچ راہ نہیوں لبھدی

شاماں ویلے سوچاں چوں ترّٹھی اِک ہرنی
کھپ گئی اے راہوں وچ راہ نہیوں لبھدی

نیندراں دے اوہلے اوہناں منزلاں دی سیر اے
ایتھوں جیہناں خاباں وچ راہ نہیوں لبھدی

کدھرے ہنیرا اے شکیل آپے راہ بَر
کدھرے مشالاں وچ راہ نہیوں لبھدی

☆☆☆

دل جھلا ہر روز کریندا اپنے نال صلاحواں
ہن نئیں دسنے دکھ کسے نوں ہن نئیں بھرنیاں ہاواں

اڈدی جاواں جیہڑے پاسے واواں رخ بدلاون
جیکن ڈاروں وچھڑی کلی کونج پئی کرلاواں

تیرے باہجوں کون سنے گا بابل دل دیاں گلاں
بھیناں دا سر نہ کوئی ڈھکے جگ تے باہج بھراواں

چھاواں ستر دوپہراں جاپن جے نہ ہوون ماپے
سڑدیاں دھپاں وچ بن جاون ماواں ٹھنڈیاں چھاواں

اوہدے حسن دے روپ غزل میں سوہن سلکھنے ویکھاں
اوہدے پیار دا رنگلا چوڑا اک لاہواں اک پاواں

☆☆☆

نہ درویش نہ کوئی ملنگ آں
میں رنگیا وکھرے رنگ آں

کوئی مینوں موم سمجھدا اے
کوئی کہندا اے میں سنگ آں

میں ڈرنا واں رب سوہنے توں
پر اندروں بڑا دبنگ آں

توں کاش کدی محسوس کریں
تیری کھن کھن کردی ونگ آں

ترے ہتھاں وچ تقدیر مری
توں ڈور تے میں پتنگ آں

جنہوں جت کے وی میں ہار گیا
سدھراں دی اوہیوو جنگ آں

توں پیار دی چڑھدی بدلی ایں
میں قدمیں رُلی ترنگ آں

جی کردا اے کُج ہور لکھاں
پر ویلے ہتھوں تنگ آں

جیہڑی ناآز کدے نہ توڑ چڑھی
دکھی دل دی اوہ اُمنگ آں

☆☆☆

ویکھ کے پرکھ پچھان کے چپ آں
رب دی قسمیں جان کے چپ آں

غیر دے ہتھ وچ تیریاں بانہواں
بدلی نظر سنجھان کے چپ آں

مست توں نویاں سنگتاں دینل
ہجر دے دکھڑے مان کے چپ آں

عشق نہ ویکھے نیڑے دوریاں
میں وی ایہو ٹھان کے چپ آں

اک اک رسم میں پوری کیتی
ایس لئی لمی تان کے چپ آں

دوری وچ وی ہائے نئیں کیتی
زاہد نیڑے آن کے چپ آں

☆☆☆

تینوں تکیاں رج نہیں ہوندا
میتھوں کجھ وی کج نہیں ہوندا

توں تے گل سنا لینا ایں
میتھوں کوئی پچ نہیں ہوندا

توں تے کج کے ٹر جانا ایں
میتھوں پھوکا کج نہیں ہوندا

جے نہ ہوویں کول توں میرے
میتھوں سجناں سج نہیں ہوندا

پوجا تیری چھڈ دیواں تے
سجناں میرا حج نہیں ہوندا

یاری لا کے توڑ دیئے تے
ایہہ وی تے کوئی چج نہیں ہوندا

کر لاں جے میں وعدے دانش
اوہناں توں فر بھج نہیں ہوندا

☆☆☆

دیوے دی لو ٹھرو ٹھرو پئی کر دی اے
سورج دی روشنائی اگے مر دی اے

کل تائیں میرے نال جو بہندی اٹھدی سی
اوہ ہُن میرے سائے توں وی ڈر دی اے

ماں دی اک دعا وی جدے نال ہووے
ایہدے صدقے ڈبی بیڑی تر دی اے

عشق دے بھانبھڑ چار چوفیروں گھیرلیا
ہُن تے جُسے دی ہر شے ای سڑ دی اے

سانوں یارو کوئی وی موسم چنگا نئیں
اکو جئی اے کی گرمی کی سردی اے

بے صبرا نا ہوویں صبر کریں شہزاد
خالی جھولی ہولی ہولی بھر دی اے

☆☆☆

کچ وی اوہدا لعل وی اوہدا
جند وی اوہدی مال وی اوہدا

اساں تاں کٹھ پتلی سکھیو
ساڈا ہر کمال وی اوہدا

پیار دی ڈوری ہتھ پانا اے
پی اوہدا لجپال وی اوہدا

عاشق آپ ناں لو دیندا اے
اوس اندر جمال وی اوہدا

مچھی کنج ہن جان بچائے
عشق سمندر جال وی اوہدا

☆☆☆

توں دشمن دے ول وی نئیں
سجناں والی گل وی نئیں

تیرے نال وی رہ نئیں سکدا
کلیاں لنگھدا پل وی نئیں

سوچنا تینوں بُھل جاواں پر
اے مسئلے دا حل وی نئیں

اج ملن دا کہہ گیا ایں
ملنا تے توں کل وی نئیں

ہجر نگھوڑے رت نئیں پیتی
جُسے چھڈی کھل وی نئیں

روسا تیرے نگ تے دھریا
مناون دا مینوں ول وی نئیں

صابرؔ ہاں پر کیہ فیدہ جے
صبر دا ملنا پھل وی نئیں

☆☆☆

گھر دا پہرے دار نہیں کِیتا جاسکدا
تیرے تے اعتبار نہیں کِیتا جاسکدا

اِس وِچ آوے گھاٹا پیار پریتاں نُوں
اِنج دا کاروبار نہیں کِیتا جاسکدا

تُوں سوہنا ایں رج کے سوہنا آکھن لوکی
کِیہ تینُوں اِنکار نہیں کِیتا جاسکدا

جِنّاں تیکر مِلے نہ دردی دُکھاں دا
غم دا ہولا بھار نہیں کِیتا جاسکدا

بدکاراں دے مُڑ مُڑ متھے لگن نال
سوچاں نُوں بدکار نہیں کِیتا جاسکدا

جِت گیا اے بھانویں جُھوٹ وکالت نال
سچ دا پر اِنکار نہیں کِیتا جاسکدا

سچ کہواں الماسؔ جی ٹُٹّے تیراں نال
دُشمن اُتّے وار نہیں کِیتا جاسکدا

☆☆☆

محنت دا پھل کھاؤ آؤ
ہتھیں آپ کماؤ آؤ

پیار محبت نہیاں رکھ کے
اپنا محل سجاؤ آؤ

رل مل محنت کر کے یارو
رُکھی سُکھی کھاؤ آؤ

چنگے کم دے وادھے دے لئی
سب نوں کول بلاؤ آؤ

حق سچ دے لئی پل پل ساگرؔ
اپنی واج اُٹھاؤ آؤ

☆☆☆

عشق سمندر تر کے ویکھاں
ایہہ پینڈا وی کر کے ویکھاں

جی کردا اے اپنا اتھرو
اوہدی اکھ چ دھر کے ویکھاں

ویلے نوں دندل پے جاوے
میں جے ہوکا بھر کے ویکھاں

سارے تینوں رَج رَج ویکھن
میں دنیا توں ڈر کے ویکھاں

انگل پھڑ کے تاہنگھ تری دی
پندھ اولّا کر کے ویکھاں

جی کردا اے جیوندی جانیں
میں تیرے لئی مر کے ویکھاں

دنیا دے دُکھ سہہ بیٹھی آں
پیار دا دُکھ وی جر کے ویکھاں

اوہ گھر بار لُٹا بیٹھا اے
میں وی پَلّہ سر کے ویکھاں

☆☆☆

بھاویں اک دو سال رہیا واں
کجھ تے تیرے نال رہیا واں

لے جا مست شرابی اکھاں
اپنا آپ سنبھال رہیا واں

جے توں درد ہجر دا جھلیا
میں وی بُہت نڈھال رہیا واں

سدھراں دے دربار تے اج وی
لہُو دے دِیوے بال رہیا واں

سورج دی چھاتی تے ٹُر کے
ٹھریا خون اُبال رہیا واں

☆☆☆

کجھ مندر کجھ مسیتے نیں
کیہ ونڈھ اولے کیتے نیں

تیلے توں تیلہ وکھرا اے
ہن ویری چپ چپیتے نیں

یاداں نوں تیلی لائیا اے
تے ٹھنڈے پانی پیتے نیں

ایہہ ٹٹے بھرم سلوکاں دے
میں صبر شکر نل سیتے نیں

پڑچھتی ڈھو کے نیناں دی
میں ساہ تیرے نل نیتے نیں

ویڑھے وچ کند اسری اے
ویراں دے چت پریتے نیں

سن سجنا تیرے باجوں وے
دن صدیاں بن بن بیتے نیں

کناں دے کچے ساں دویں
تے لوکاں ہتھ پلیتے نیں

☆☆☆

ہو جاوے کوئی رین وچھونا تَسیاں دا
انگ انگ پاوے چین سجن من وَسیاں دا

اگ پوے اج ٹھنڈیاں ٹھار ہواواں نوں
مان تُرٹے ہجر سمے دے رَسیاں دا

چِنگاں مارے جُسا ہڈیاں کھڑک گئیاں
کون بھرے گا پِنڈا نِیناں پَھسیاں دا

پیر دھرن دی جاء نہ رنگپور دھرتی تے
عشق ادا نئیں ہونا در توں نَسیاں دا

رُتاں انگ وٹا، لے طاہؔر سوچ ذرا
کرنا مان نئیں چنگا دامن گَھسیاں دا

☆☆☆

اسیں زمانے نال نہ چلّے
رہ گئے آں ایسے لئی کلّے

خود داری تے مان سی ساہنوں
پے گئے بے انکھے دے پلّے

اسی وی تاہنگ مکا چھڈی اے
اوہ بھانویں ہن کدی نہ ولّے

اوہدا ظرف نہ اُچا ہویا
تے میں کیوں لہہ آندی تھلّے

اوہ وی کیہ ویلا سی لوکو!
پائے سی جد پیار دے چھلّے

گل پتے دی کر جاندے نیں
ساڈے ورگے کملے، جھلّے

اسیں نہ جاگے وجے تے سن
اونٹھاں دے گلیاں دے ٹلّے

☆☆☆

ظفر اقبال

کالک ساری رات دی اکھاں وچ پرو کے
ویکھاں چڑھدے چن نُوں شہروں باہر کھلو کے

اندر باہر شوکدی گُجھی بھیڑ انّکل دی
لبّھاں اپنے آپ نوں انّھا کملا ہو کے

چارے پاسے رہ گیا مَیلا پانی ہڑھ دا
ہسّاں کس دے سامہنے دسّاں کس نوں رو کے

شور پُرانا شہر دا پچُّیا جنگل وچ وی
واپس گئے گنانہہ دا بھار سِراں تے ڈھو کے

ٹکّر مارن لئی، ظفر پَے گئی کندھ اُسارنی
ساوے پیلے لہُو وچہ کالی مٹی گو کے

☆☆☆

میرے دل دی سدھر ایں توں آکھیاں دی مجبوری
توں ایں میری جندڑی دے لئی ساہواں طراں ضروری

حالاں اَگے رات دا گھپ ہنیرا منظر ہندا اے
خورے کاہنوں ہو جاندی اے تاں وی رات سندوری

میں آں تیری اکھ توں دل تک ہالے تیک مسافر
توں ہی دس ہن بیبا تیری قصر پڑھاں کہ پوری

کوشش کر کے وی نہ اپنی ذات توں باہر آیا
اپنے ولوں تے میں اپنی ''میں'' سی بڑی گلُوری

الہڑ رات نے ملیا ہووے پورے چن دا چانن
نالے کھلری ہووے تیریاں یاداں دی کستوری

سوچ وچار دا تانا بانا سب رنگلا ہو چلیاے
اِنج کجھ تیرے عشق نے میری ہستی اے منشوری

عارفؔ اج کل چار چفیرے رانجھے پھرن بتھیرے
پر سبھناں دے لیکھاں وچ نئیں بیلا ہیر تے چُوری

☆☆☆

ایویں نہ توں ڈریا کر
ہَس ہَس کے دُکھ جریا کر

مرنا تے ہے اِکو دِن
روز روز نہ مریا کر

جے توں چنگا جینا اے
سوہنیا چنگا کریا کر

ہور کِسے توں ڈرنا کیہ
اپنے آپ توں ڈریا کر

جت اے وِچ میداناں دے
گھر بیٹھے نہ ہریا کر

ریتے اتے چھالاں کیہ
ڈونگھے پانی تریا کر

دھرت رحیلؔ اے ماواں ورگی
پیر توں ہولی دھریا کر

☆☆☆

سُنج مسُنجا منظر بن کے رہنے آں
ہسدے گھر وچ پتھر بن کے رہنے آں

ساڈے ہتّھوں سبھ دُعاواں ڈِگ پئیاں
کالی جِبھ دے اکّھر بن کے رہنے آں

ساڈی بارش لُٹن والیو، یاد رہوے
قطرے وچ سمندر بن کے رہنے آں

ہاسے کھوہ کے مار مُکانا سوکھا نہیں
اکھّاں دے وچ اتّھر بن کے رہنے آں

ساڈے پتّر جھاڑ کے خُش پئے ہوندے او
اسیں تے رُکھّاں اندر بن کے رہنے آں

کُجھ رِچّھاں نے جد دے جنگل چھڈے نیں
اسیں وی شاؔد قلندر بن کے رہنے آں

☆☆☆

پانی وچ مدہانی پان دا فیدہ کیہ
سَنڈھے اگّے بِین وجان دا فیدہ کیہ

اِکو واری کِتیاں ای گل بن جاوے
گل گل دے نال گل ودھان دا فیدہ کیہ

عقلوں انھے شکلوں ای دس پیندے نیں
کملے رملے نوں سمجھان دا فیدہ کیہ

سجن کہن توں پہلاں ای اَزما لیئے
سجن آکھ کے فیر ازمان دا فیدہ کیہ

بہتر اے توں اَج ای اکھیاں کھول ندیمؔ
کل دی سُتی کلا جگان دا فیدہ کیہ

☆☆☆

جد دا دِل چوں توں کڈیا ای
سولاں وِچ پرو چھڈیا ای

اپنے ہتھیں پیار دا بوٹا
دس کھاں دِل چوں کیوں وڈیا ای

میرے جیئے ماڑے بندے اَگے
دس اکھیاں نوں کیوں ٹڈیا ای

اپنے کول بُلالے مینوں
ہجر دے سپّاں مُنہ اڈیا ای

اج اِک ہور کُڑی نے سانوں
پیار بُھلیکھا پا چھڈیا ای

ویکھ عتیق انور نے کتھے
عشق دا جھنڈا جا گڈیا ای

☆☆☆

کدے سڑن جوگا کدے ٹُھرن دے لئی
عذاب موساں دے جُثہ جَرن دے لئی

پندھ پیش سی پہلے طُغیانیاں دا
اُتوں چڑھ آیا بدل وَرن دے لئی

کِناں مُشکل شکاری نُوں کی دَساں
جُوہ چیتیاں دی جینا ہَرن دے لئی

خَورے کِنیاں پُھلاں دا خُون ہویا
تیری عَطر دی شیشی اک بَھرن دے لئی

کہوَ رُکھاں نُوں کونپلاں کُنج رکھن
اُوٹھ باغ وچ آئے نے چَرن دے لئی

بیڑی بدن دی چُپو بازواں دے
کچے گھڑے توں بہتر نے ترن دے لئی

میرے مرن نال تیرا کُجھ سَنور دائے
سووار تیار آں مَرن دے لئی

تیرے دَر دے لائق نہیں سیس میرا
پر لے آیاں دہلیز تے دھرن دے لئی

آ جا کھیڈیئے پیار دی فِر بازی
نہ جتن دے لئی نہ ہرن دے لئی

عدَل مُفلسی پیش نہیں جان دیندی
دل تے بہت کردائے کُجھ کرن دے لئی

☆☆☆

میں پھلاں ول پھل مرے ول ویکھ کے ہسدے پئے نیں
روٹی دے لئی سڑکاں اتے لوکی نسدے پئے نیں

اکھاں دے وچ ریتلی مٹی کدوں دی اڈ دی پئی اے
دل دے ویہڑے اکلاپے دے بدل وسدے پئے نیں

انج میں تیری یاد دے بیلے وچ گواچ گیاواں
لوکی مینوں میرے گھر دیاں رہواں دسدے پئے نیں

ایہہ سب ویکھ کے میرا بھباں مارن نوں دل کردا
جسراں اک دوجے تے سارے کھڑ کھڑ ہسدے پئے نیں

جتھاں اتے مان سی مینوں اپنے آپ توں ودھ کے
اوہو میرے سجن میریاں مشکاں کسدے پئے نیں

☆☆☆

سب نوں دسدے کھڑ کے اج
ہتھ میرا توں پھڑ کے اج

سینے نوں کن لا کے سن
دل وی دھک دھک دھڑکے اج

دس ہاں کیہ کجھ لکھیا اے؟
اکھاں میریاں پڑھ کے اج

اپنے آپ نوں تک لے توں
میرے من وچ وڑ کے اج

خود نوں اج میں جاواں گا
تیرے متھے مڑھ کے اج

وعدہ رات نوں ملنے دا
اٹھ بیٹھاواں تڑکے اج

غزلاں لکھیاں تیرے تے
شعراں نوں میں گھڑ کے اج

عشق دا جادو بول پیا
میرے سر تے چڑھ کے اج

☆☆☆

ہجر اساں الیک سینے تے
چیک اٹھے اڈیک سینے تے

لوک پڑھدے نیں آئیتاں پر میں
پڑھ کے پھوکی اے چیک سینے تے

یاد تیری خیال وی تیرے
بن کے نچے مڈیک سینے تے

پھل نوں کھا گئی تریل صدمے دی
کسراں جھلدا فٹیک سینے تے

اوکڑاں دے ہزار پتھر سن
وقت بیٹھے بریک سینے تے

☆☆☆

ربّا توں ایں آ کے ہُن، کھول دلاں دیاں تالیاں نوں
آپ وی رستے بھل گئے، رستے دَسّن والیاں نوں

ڈَھورے بَھورے جسّے نیں، سچ جنہاں توں رُسّے نیں
ہتھ ودھائی پھردے نیں، سچ دے زہر پیالیاں نوں

مُڈّھاں دے اندراتے نیں، کمیوں وَدھ کم ذاتے نیں
کِدّھاں لاء کے ویکھن گے، ایہہ اکھاں دے جالیاں نوں

بلدی اگ وچھوڑے دی، دل دا دارو بن گئی اے
ہجراں ساڑھ سواہ کیتا، اوڑک درداں والیاں نوں

جان گنوانی پیندی اے، منہ دی کھانی پیندی اے
عشق دا ول کیہہ آوے گا، پڑھ پڑھ عشق مقالیاں نوں

کیہہ پچھاں کیہہ دساں میں، کیہہ رووواں کیہہ ہساں میں
پیار دا کم اچیرا اے، مِلیا کرماں والیاں نوں

کنڈیاں ہتھ اُسارے نیں، راہواں پُھل کھلارے نیں
مانی کدی نہ ویکھیا سی میں پیراں دیاں چھالیاں نوں

☆☆☆

دِین دُنی دے باغ دا کیہڑا دانہ چَکھیّے
کیہنوں مَنوں وِساریے، کیہنوں چیتے رَکھیّے

خَبرے کد اوہ بوہڑسی، گھر نُوں واگاں موڑسی
دارُو ہجر فراق دا کُجھ تاں دس نی سَکھیّے

سوہنے روپ تے رنگ نوں اوہدے ہک ہک انگ نُوں
بھورا بھورا ساڑیے، ہولے ہولے بَھکّھیے

جہڑا روپ جمال اے، سبھ مٹّی دا مال اے
مُڑ کیوں جوبن سانبھ کے آلے اندر رَکھیّے!

اوہ امرت دی دَھار ہَے یا جیون دی ہار ہَے
کدی تے ندیوں پار دا پانی وی ونج چَکھیّے

ساجدؔ دونویں ہاتھ نیں گُوہڑے سانگے والیاں
کیہڑا پاسا چھوڑیے، کیہڑا پاسا رَکھیّے

☆☆☆

تھر تھر کمبی دھرتی جدوں بھونچال دے وِچ
ہور پئی تہڑتھلی اوس دھمال دے وِچ

اوہدی اِک اُڈان چے کئی اُڈاناں سن
کی پھسنا سی اوہنے ساڈے جال دے وِچ

اندروں بُھک نے بُرکی بُرکی آن لیا
باہروں خود نوں کھا گئے لوک اُقال دے وِچ

ایس واری ذرا اپنے آپ نوں مِل لیئیّ
مِلاں گے اوہنوں جا کے اگلے سال دے وِچ

لبھیا عشق نوں عشق دے پچّھے لگ لگ کے
اگّے لایا ہجر نوں اَسی وِصال دے وِچ

پری اُڈاری چوگا چُن چُن ٹہنیاں توں
اُتریا نہ کوئی پرندہ جال دے وِچ

ایس واری وی ڈانگاں چلیاں واری توں
لہو ڈُلیا اے موگے وَلّوں کھال دے وِچ

او سخی، اوہنے ونڈ دینے نے لوکاں وِچ
توڑ لیاندے چن تارے جیہڑے تھال دے وِچ

عادت ہٹ جائے گھڑی گھڑی تینوں بُھلّن دی
جے کر رکھیں سانوں سدا خیال دے وِچ

بھانڈا بھنیے کیوں جا کے چوراہے وِچ
ماڑا مال جے آگیا چنگے مال دے وِچ

نویں عشق دی نویں نکور مثال طراز
پہلے نالوں ودھ سی نویں مثال دے وِچ

☆☆☆

دن مہینے سال گواچے
ساڈے کالے وال گواچے

رُکھ اوہنوں فر آکھے کون
جس دے پتے ڈال گواچے

اوتھوں کیہ انصاف ملے گا
جس پِنڈ دی چوپال گواچے

اوہ وی میں وی ٹُر دے ٹُردے
دونویں نالو نال گواچے

اوہنوں جا کے کیہ پچھناں ایں
سارے ہن سوال گواچے

خورے کیہ ہویا اے ربا
ساڈے ماضی حال گواچے

اُس دھرتی دا راکھا کون
جس دھرتی دے لال گواچے

☆☆☆

ایہہ گُل ہوئی محبت وی بڑے دُکھ یار دیندی اے
ایہہ مَردی آپ نہیں پر عاشقاں نوں مار دیندی اے

محبت جِت محبت لئے، تے جگ نوں موت کیوں پیندی
تے کیوں قبراں تے سُٹ شگناں دے دُنیا ہار دیندی اے

اوہ ساڈے نفرتاں دی اگ دا بھانبڑ بالدے لنگھ گئے
اوہ جیہڑے جین لئی قدرت دیہاڑے چار دیندی اے

اوہنوں ہر کوئی دیکھے، ویکھیا جاندا ای نہیں ساتھوں
اسیں لگنے آں کی اُس دے بس ایہہ گل مار دیندی اے

قمر منتاریاں ایہناں نصیباں ماریاں نوں کیوں
محبت دا پتہ قِسمت چنھاؤں پار دیندی اے

☆☆☆

کوئی نہ کم اوہ کرنے جوگا
پلّے پے گیا مرنے جوگا

سچی گل اَج دَسنی پے گئی
آٹا گھر وِچ سرنے جوگا

عقل کدوں آوے گی اُس نوں
روز پھٹیکاں بھرنے جوگا

گل نہ تگڑے نال اوہ کردا
ماڑے اُپر ورہنے جوگا

پاویں رَبّا خوف تُوں اوہنوں
رہ جاوے اوہ ڈرنے جوگا

ڈُونگھے پانی چھال نہ ماریں
مُورکھ تُوں نئیں ترنے جوگا

دے نہ جاویں یار جُدائی
روگ فقیر نہ جَرنے جوگا

☆☆☆

پیار توں کیہ انکار وے ماہی
جیون اکو وار وے ماہی

تیریاں راہواں تک تک ہاری
مڑ وی آ گھر بار وے ماہی

تیرے چاء وِچ بیٹھے رئے آں
چلی بیت بہار وے ماہی

تینوں بھار کِسے دا کاہدا
توں تے آپ سردار وے ماہی

میں کرنی آں تیری پوجا
میرے بھاگ سنوار وے ماہی

نا جا چھڈ کے کلی مینوں
تیرے ہتھ مہار وے ماہی

تیری باندی پیار تیرے دے
بیٹھی محل اسار وے ماہی

توں مل بیٹھیں تے ہو جاوے
دِل دا بیڑا پار وے ماہی

☆☆☆

اجے چُپ صدا نوں بھوگنا اے
فِر اِس گل دی سزا نوں بھوگنا اے

خُدا دے بندیاں نوں بھوگ بیٹھاں
اجے وی میں خُدا نوں بھوگنا اے

نظر دا حوصلہ ازما رہیا واں
میں اج اوہندی ادا نوں بھوگنا اے

میں سڑ کے چاننا ونڈدا پیا ہاں
تے نال اتھری ہوا نوں بھوگنا اے

جہنے مکّہ فتح کرنا اے یارو
فِر اوہنے کربلا نوں بھوگنا اے

اجے ویکھی اے اوہندی بے وفائی
اجے اپنی وفا نوں بھوگنا اے

ایہہ جیون نوں فدا توں بھوگنا اے
یا جیون نے فدا نوں بھوگنا اے؟

☆☆☆

جو کیتا سو بھردا نئیں
ظالم وی ہُن مردا نئیں

وچ فضاواں مٹی رل گئی
بدل کھل کے وہردا نئیں

چار چوفیرے دکھ دے جھکڑ
سکھ مکانیں وڑدا نئیں

کالے شاہ ہنیریاں اندر
روشن سورج چڑھدا نئیں

ملبیاں دیوچ لاشاں، کوئی
چیخ چھاڑا کردا نئیں

اسلحے تے بارود دی چھانویں
سون توں کوئی ڈردا نئیں

ایہنے ظلم ہوئے نے قائم
ہُن ایہ جُسا جردا نئیں

☆☆☆

مِٹھے بولاں نال شوخ وشنگ ہُندا قافیہ
جے نہ ہووے پیار تے بے رنگ ہُندا قافیہ

جس ویلے نال ہیراں، اکھّاں پیچے پاندیاں
اوس ویلے رانجھیاں دا جھنگ ہُندا قافیہ

بھر جوانی سوہنیاں توں رہن جاناں وار دے
بُڈّھے وارے عاشقاں دا کھنگ ہُندا قافیہ

شہری بابو، جیویں مَردے، دُختر انگور تے
اِنج ملنگاں ساریاں دا، بھنگ ہُندا قافیہ

لگر وانگوں کُولیاں تے نرم باہواں واسطے
لال، پیلی، چِٹّی، کالی ونگ ہُندا قافیہ

رُوح پھوکے حرفاں اندر، سوہنی دیوی سوچ دی
سوچ باجھوں شعر لئی ادھرنگ ہُندا قافیہ

ہسّ کے جِدّن ویکھ لیندے، خوب غزلاں ہُندیاں
پیارے پیارے چہریاں دے سنگ ہُندا قافیہ

☆☆☆

جاناں ہاریاں سچے جذبے ہارے نہیں
آپے مر گئے کسے دے بچے مارے نہیں

اپنی دنیا اَپنے کول سنبھال کے رکھ
چنگی ہوسی پر ایہہ ساڈے وارے نہیں

کوئی کسے دے نال وفا نہیں کردا ایتھے
گل تے سچ اے پر ایہہ تیرے بارے نہیں

کیویں تیریاں ساریاں گلاں من لیئے
اسیں غریب ضرور آں ترے مزارے نہیں

ایہناں مِٹّھا اُوہنے ساڈے جثّے بھریا
ساڈے تے ہنجو وی اڑیا کھارے نہیں

☆☆☆

ہک رتّی وی سونا نئیں سی، پتّل نوں لشکاوندے رئے
دل دے اندر سو سو گُنجل، اینویں دھمالاں پاوندے رئے

کجھ لوکاں نیں میرے ہر ہک ساہ نوں بیڑیاں پائیاں
کجھ وچھڑے پرچھاویں مینوں ساری عمر ٹراوندے رئے

انج ہنڈھاء لمی کالی، رات جداء والی
مٹھڑے خواب جلاوندے رئے، تے کوڑا درد پکاوندے رئے

ہسدے وسدے ویہڑے دے وچ، کچ دے بوٹے لائے
پھیتی پھیتی چھاں توں فیر ایہہ زخمی روح بچاوندے

او دیوے دی لاٹ توں سوہنا، چہرہ جدوں گوایا
لکھاں تارے چڑھدے رئے، فیر جگنو آؤندے جاوندے رئے

اکھاں دے وچ شاماں پئیاں ، روپ وی پیلا ہویا
فیر وی سورج مکھی وانگوں ، تیرے پچھے آؤندے رئے

☆☆☆

ویلے ہتھوں ہاری اکھ
ہو گئی بے اعتباری اکھ

تھاں تھاں سدھراں کھڑ پئیاں
کیتے رنگ بہاری اکھ

ادھی راتیں دن چڑھیاں
اوہنے انج سواری اکھ

عشق دے ہتھوں انّا ہو کے
منگدا پھرے ادھاری اکھ

رو رو پھاوی ہوگئی اے
لائی کنج دی یاری اکھ

تینوں ویکھن لئی کیتا
بوہا، دل تے باری اکھ

روز تماشے کر دی اے
ساڈے مکھ مداری اکھ

چن ورگے ایس مکھڑے تے
سجدی اے دو دھاری اکھ

مِٹھے مکھ دے لیکھاں وچ
کھارے ہنجو، کھاری اکھ

لجاں شرماں والے نوں
بھاوے کنج بازاری اکھ

عشق کفایت دل دا روگ
روندی پھرے وچاری اکھ

☆☆☆

دِل تسلیم کریندا نئیں قدرت دے عجب وپاراں نُوں
پالے بال غریب دے ٹھردے چڑھن غلاف مزاراں نُوں

پُھل جیئے سانگے تُرٹ جاون جَد زندگی والیاں لغراں تُوں
نین نمانے کد جیندن وَل ویکھن کانڑ بہاراں نُوں

اوڑک ڈٹھیاں پتراں نَوں وی آپ وسار چھڑیندن رُکھ
وچھڑی کُونج تاں یاد نئیں آوندی کدی وی اُڈدیاں ڈاراں نُوں

جتن والیاں بازیاں مینوں جِس کھڈ کار سکھایاں نئیں
ہَس کے جھولی پایا ہے میں اُس دیاں سارِیاں ہَاراں نُوں

دِل وچ دِیگر یَاد دا چرکھا وَت سیمابؔ میں اڈیا ہے
اکھ دی پَونی تکلے چاڑھی سانول موڑ مہاراں نُوں

☆☆☆

پنچھی پرت کے آندے جد گھر شاماں نوں
یاد آندے نیں وِچھڑے دلبر شاماں نوں

پہلا تارا جس ویلے اکھ پُٹدا اے
ہس پیندا اے ویکھ کے انبر شاماں نوں

دن تے اوکھے سوکھے لنگھ ای جاندا اے
ودھ جاندے نیں ہور کئی ڈر شاماں نوں

دن بھر سدھراں مردیاں مکدیاں رہندیاں نیں
قبراں وانگوں جاپن اندر شاماں نوں

دل دی دلّی روز ای لٹی جاندی اے
چڑھ اوندے سوچاں دے لشکر شاماں نوں

پریاں وانگوں نال مینوں لے جاندیاں نیں
سوچاں نوں لگ جاندے نیں پر شاماں نوں

سارا دِن گلّ جیہڑے بت بنانی آں
اِک اِک کر کے جاندے نیں مر شاماں نوں

☆☆☆

چُنری نُوں رنگدار نئیں کیتا
اج کوئی ہار سنگھار نئیں کیتا

اکھاں اوہ وی کر چھڈیا اے
جیہڑا کم اخبار نئیں کیتا

دل دُکھیا پر تیرے اگے
لفظاں نُوں تلوار نئیں کیتا

میتھوں جان وی منگی تے میں
کافر نُوں انکار نئیں کیتا

کنج میں عشق خسارے ویہندی
میں کوئی کاروبار نئیں کیتا

لبنیٰ جیہڑا چن سی میرا
چانن اوس اک وار نئیں کیتا

☆☆☆

توں کہنا ایں نال ملانا چنگا نہیں
کلیاں کلیاں پینا کھانا چنگا نہیں

ظالم اگے بہہ کے اتھرو سُٹنا ایں
انہّے توں اخبار پڑھانا چنگا نہیں

الّاں گرجاں کوّہیاں شکرے پھڑیا کر
سجناں مڑ مڑ چڑیاں پھاہنا چنگا نہیں

غیراں کولوں پیسے پھڑنے پینڈے نیں
نال اوہناں دے رل ای جانا چنگا نہیں

بیماراں نوں صوفی چمبڑ سکدا اے
اوہدے کولوں دم کروانا چنگا نہیں

یاراں توں احسانؔ خطا وی ہوندی اے
غصہ کھا کے دل پرتانا چنگا نہیں

☆☆☆

گندے مندے لوکاں تے کیوں ڈوہلئے اپنے جُثے نوں
مٹی دے وِچ ایویں کاہنوں رولئے اپنے جُثے نوں

کِنّے لوکاں دا میں ایہدے اندر حق چُھپایا اے
کونے دے وِچ کلّے بہہ کے پھولئے اپنے جُثے نوں

اپنے من دیاں ریجھاں لاہن لئی کِنّے ظلم کمائے نیں
لے ترکڑی عملاں والی تولئے اپنے جُثے نوں

اپنے تن تے آپ لویٹی رسی نویں زمانے دی
توڑ کے اج توں نویاں رسماں کھولئے اپنے جُثے نوں

کِنّے راز دبا کے اندر جَندرا لا کے بہہ گئے آں
کیہ کُج ایہدے اندروں نکلے پھولئے اپنے جُثے نوں

اپنے پاک وطن جے منگیا اپنا لہو وی سستا اے
کرماں والی دھرتی اُتے ڈولئے اپنے جُثے نوں

کدے تے اپنے نال وی صابرؔ گلاں کرنا چنگا اے
جو کُج ہن تک بول نئیں پائے بولئے اپنے جُثے نوں

☆☆☆

رولا ریّا پا لیناواں
رُکھی سُکھی کھا لیناواں

اِکو واری تکنا اُس دا
ورہیاں تیک ہنڈا لیناواں

سجن میرے رُس جے جاون
جوڑ کے ہتھ منا لیناواں

سانبھے ہوئے نیں تیرے خط
چُم کے سینے لا لیناواں

رات نوں تارے گنِ دا رہنا
چَن نُوں کول بلا لیناواں

رو رو کے بس ایہہ کجھ سکھیا
روندے بال ہسا لیناواں

سونہہ رب دی اوہ میرا اے بزمؔی
کُوڑیاں قسماں چا لیناواں

☆☆☆

پھر گئی لیک سکوناں تے
پبلک لگ گئی فوناں تے

چوراں اج کل لائیاں نیں
نعتاں کالر ٹوناں تے

بھائی دشمن ہوئے نیں
چربی چڑھ گئی خوناں تے

ایسی درد کہانی اے
لہو ڈگدا اے کوناں تے

لوگ شرابی کہندے نیں
ہانجی ہانجی ہوناں تے

رضیہ تے او کڈنا اے
غصّہ اے جو مونا تے

جس نے مرنا ایں تنہا
جے او لا گئی چونا تے

☆☆☆

ہُوکاں جتھوں اُٹھن، اوتھے ہویا کیہ اے
کاہدے پِٹ سیاپے اندر مویا کیہ اے

لہو دے چَھٹے دے دے گھانی کرنا ایں
ڈھٹھی کند اسارن لئی دس گویا کیہ اے

کُنگی، کانگ، وڈھیرے فصلاں کھا چھڈیاں
گھر، بھڑولے بُھکّھے لئی دس ڈھویا کیہ اے

گلھاں اپّر لالی چڑھدی آوندی اے
نیویاں اکھاں کر کے دس لکویا کیہ اے

اوتھے تے خوشبواں جُھگی پالئی اے
چھپڑ کنڈھے بہہ کے اوہنے دھویا کیہ اے

اینتکیں دھی دے داج نے ڈھگے کھاسَنے
ہل پنجالی اگے اوہنے جویا کیہ اے

بھولے لوکی ایہہ گل کدوں سیہانن گے
مچھیاں گھیرن والے ہتھ گنڈویا کیہ اے

بکری کتھے ای؟ بچے ڈُسکن، یار عباسؔ
بہت پروہنے آگئے سن دس کوہیا کیہ اے؟

☆☆☆

مندر وچ نہ یار مسیتے
ہور طرحاں دے سجدے کیتے

تیری گل گواچ نہ جاوے
لوکی ہین بڑے بدنیتے

ساڈا پیار نبھاویں گی کیہ
ویلے والیے ظالم ریتے

لوک قیامت کولوں ڈردے
ساڈے سر تے روز ای بیتے

اوہ کیہ عشق مقام پچھانن
جہڑے لوکاں زہر نہ پیتے

اس ویلے دے لوک مدثر
بندے ہین کہ ہین ایہ چیتے

☆☆☆

جے پت بازاراں چوں ملدے
نیر گلیاں وچ اے پئے رلدے

اے قدراں جانن او لوکی
پتراں لئی جھڑے ہتھ ملدے

اے ملے نصیباں والیاں نوں
رب چاہوے جہنوں اے گھل دے

جتھے نچدی بھکھ ننگ ہر ویلے
میں تکیا اوتھے وی پل دے

پتراں دے سکھاں لئی بندے
مشتاق قمر دکھ کئی جھل دے

☆☆☆

اکھاں دے نال اکھاں لڑیاں
کڑیاں دے نل ملیاں کڑیاں

چنگے چنگے پیریں پے گئے
عشق کڈا دتیاں نیں رڑیاں

اک واری تکیا سی تینوں
حالی تیک نیں اکھاں چڑھیاں

اسراں تیرا ہجر منایا
اتھرو دی تھاں اکھاں جھڑیاں

دوش مقدر نوں کیہہ دیواں
ہتھاں وچ لکیراں سڑیاں

جو تکشیراں سوچیاں نئیں سن
بے ڈٹھے توں سانوں مڑیاں

توں نچن دی حامی بھر لے
تیرے لئی پازیباں بڑیاں

مظہؔر شہر گواچ گیا اے
لبھاں گلی، چوبارے، تھڑیاں

☆☆☆

جِندڑی فِیتی فِیتی آ
عِشقا! ڈاہڈی کیتی آ

اکھیاں رون جے دَسیے تے
جو ساڈے تے بِیتی آ

پُھلّاں چولی پاڑی سی
کنڈھیاں دے نَل سِیتی آ

اوس نماز توں کیہہ مِلنا
جیہڑی جَبری نِیتی آ

سجدے وی نیں دھوکے وی
پاکی نال پلیتی آ

فنکاراں دے بے قدری
اِس وَستی دی رِیتی آ

راشدؔ سب نُوں کیہہ دَسیے
جِسراں رات کِٹیتی آ

☆☆☆

تُو ں سوار ایں وقت گھوڑاے خواب دیکھ
خواب ویکھن جرم تھوڑاے خواب دیکھ

ہک ندی وچ توں تے میں نہاندے ہوئے
نال مرغائیاں دا جوڑاے، خواب دیکھ

وت الاویں ناں کسے توں ہور نال
ادھ وچالے میں تروڑاے خواب دیکھ

لیکھ جس وچ تیڈے میڈے او وی میں
نندر دی بیڑی چ لوڑاے خواب دیکھ

کیڈے بھیڑے دید دے وسنیک ہن
اکھ وچوں ول پچھ تے دوڑ اے خواب دیکھ

جس دے ٹوٹے ٹوٹے ڈھولے کیتے ہَن
او اساں کل جوڑ چھوڑاے خواب دیکھ

خواب دے وچ میں وی ہاں تے یار وی
خواب توں باہر وچھوڑاے خواب دیکھ

دفن کر نہ کالکاں دے قبروچ
ایہہ سویراں دا بلوڑاے خواب دیکھ

موت کولوں زندگی گھس آندی ہم
دیکھ ڈاہندا منڑ توں موڑاے خواب دیکھ

اکھ کڈاں منصورانکاری تھئی اے
کیں تیکوں خواباں توں ہوڑاے خواب دیکھ

☆☆☆

ونگاں میریاں کچیاں نیں پر وینی میری کچی نئیں
تیریاں رمزاں خوب پچھاناں اڑیا ہن میں بچی نئیں

عشق دی آتش بڑی اولّی تیلی سوچ کے لاوَنی سی
دُھواں ویکھ کے ڈول گیا ایں اگ اجے تے مچی نئیں

توں کیہ پیار لُکانا اے اڑیئے توں کیہ بھیت چھپانا اے
تیریاں اکھیاں بول پئیاں نیں گل ذرہ جئ پچی نئیں

ہولی ہولی جوڑیا ہویا سارا داج گواچ گیا
ٹوٹے ٹوٹے سُفنے ہوگئے سدّھر کوئی وی بچی نئیں

سُلطانہؔ ایس عشق چ اُنج تے سارے پاپڑ ویلے نیں
گل دے کپڑے نئیں پاڑے بس گھنگھرو بنھ کے نچی نئیں

☆☆☆

بُھکھے چَوبر رَجن لگ پئے
اپنے پاپ ایہہ کجَن لگ پئے

ویکھ شریکاں رنگ وٹائے
کھَچاں مار کے ہسن لگے پئے

میری فصل تریہائی مر گئی
ہن ایہہ بدل گجن لگ پئے

ہتھیں اپنی زہر پِیا کے
ول طبیاں پچھن لگ پئے

چشتی دُھر بناون والے
اوکڑ بَنیاں نَسن لگ پئے

☆☆☆

ایہہ نہ آکھ خطا نہیں کیتی
ایہ نہ آکھ جفا نہیں کیتی

منصف بن کے عدل نہیں کردا
ایہہ نہ آکھ ریا نہیں کیتی

ہر دم یاد مولا نوں کرناں
ایہہ نہ آکھ ثناء نہیں کیتی

مینوں پیڑ کھلون نہ دیوے
ایہہ نہ آکھ دوا نہیں کیتی

اوہنے مینوں خیر نہیں پایا
ایہہ نہ آکھ صدا نہیں کیتی

ویلے سر ادا نہیں کردا
ایہہ نہ آکھ قضا نہیں کیتی

اوہ کرے اوہ کرنیاں والا
ایہہ نہ آکھ خدا نہیں کیتی

جو شے منگی یار مرے نیں
ایہہ نہ آکھ فدا نہیں کیتی

دنیا کرن وفا نہ دیوے
ایہہ نہ آکھ وفا نہیں کیتی

بختاں اسلم ساتھ نہیں دتا
ایہہ نہ آکھ دُعا نہیں کیتی

☆☆☆

تتی رات اُنھالے دی اے سِنبل ہُسڑاں وات
مُڑھکو مُڑھکی پِنڈا نالے اَکھیں درداں وات

پَیروں واہنی، پَیر پرادھی، چُنی لیرو لیر
اوہلے کردی جان نمانڑیں آگئی سُولاں وات

رات کلھیے والی اینویں کوکے کوئل نال
یار گنوا کے ووہٹی جینویں چیکے شگناں وات

کلم کارا چانن والا، پینڈا سُولو سُول
ڈِھلے پیریں ٹردا جاوے کالے بدلاں وات

تن دی میلی چادر اُتے کڈھی بھرویں ویل
سُویاں لکھاں چھید بنائے، دلڑی زخماں وات

کھادی جاوے پَڑچھے اُتوں تارے کالی رات
بے وارث دِی اَٹھے ویلے قسمت چالاں وات

مار اُڈاری کونجاں وانگوں، لماں پینڈا مار
یاراں باہجھ حیاتی ناصر ہووے پیڑاں وات

☆☆☆

اوکھے ملے پندھ تے سجن تھوڑے نیں
قسمے رب دی بوہتے راہ دے روڑے نیں

جھلدے پئے آں جو جو لیکھیں لکھیا اے
جندڑی کاہدی اینویں دھکّے دھوڑے نیں

کی دساں میں کینویں بھیڑے ویلے نیں
اکھیاں وِچوں سُفنے کنج نچوڑے نیں

کھچ لگاماں دُھوئی پھرن نمانیاں نوں
کِنے ڈاڈھے لیکھاں والے گھوڑے نیں

ویکھ کدی کنج دل دی الماری دے وِچ
سارے ہَوکے اک اِک کَر کے جوڑے نیں

جھلنے پینے کولی جان نمانی نوں
جیڑھے جیڑھے لیکھاں وِچ وچھوڑے نیں

جھلیے کُڑیے سوچیا وی نئیں اپنے کُولے
سارے سُفنے کیڑی تھاں رَکھ چھوڑے نیں

☆☆☆

اجے پہلے اکھیاں سکیاں نئیں کُج ہور وی ہنجو آ گئے نیں
تیرے آوَن دی آس میں لائی سی پرغم دے بادل چھا گئے نیں

کج اُنج ہنیر یاں راتاں سن کجھ اُنج ہنیر یاں جُھل پئیاں
میرے حوصلے آ کے اک واری فیر آس دے دیپ جلا گئے نیں

کی ہوئیاں آساں مر گئیاں پر پیار تے میرا جیوندا اے
مینوں تانگ سی تیرے ملنے دی پر طعنے مینوں کھا گئے نیں

لوکاں دی زبانی پیار میرا اک عجب کہانی بنیا اے
بن بن میرے سجن اوہ مینوں سوچاں دے وچ پا گئے نیں

ہُن بس کر نجمہ ایہناں تے ہُن ایناں وی اعتبار نہ کر
جیہڑے سجن دُکھ ونڈاندے سن ہن اوہ وی حوصلہ ڈھا گئے نیں

☆☆☆

اک چنگیر تے کھاون والے بہتے نیں
کوٹھا اک تے ڈھاون والے بہتے نیں

ماڑیاں نوں روٹی وی جتھے نئیں لبھدی
اوتھے جشن مناون والے بہتے نیں!

ظالم دی گردن نوں کوئی وی نئیں نپدا
اوویں رولا پاون والے بہتے نیں

نفرت دے بھانبڑ توں بچنا سوکھا نئیں
ایتھے تیلی لاون والے بہتے نیں

میں اپنے توں کسے نوں وکھ نئیں کردا
مینوں چھڈ کے جاون والے نیں!

ساڈے ورگا پیار کِتے وی نئیں لبھنا
بھانویں تینوں چاون والے بہتے نیں

ایتھے جیہڑا سچ بولے ٹنگیا جاوے
جھوٹھے نوں بچاون والے بہتے نیں

☆☆☆

صرف اینا آکھیا سی ہور دروازہ بنا
میں کدوں ایہہ آکھیا سی چوردروازہ بنا

فیر اکھاں میٹ کے بیٹھا سا ں تیری یاد وچ
فیر اندر پے گیا سی شور دروازہ بنا

من جاواں تیرے اندر دی اِس اگ دا معجزہ
برف دی ایہہ کندھ پہلے کھور دروازہ بنا

کیہ کرے گا جسم دی مٹی داخورے گورکن
ایدکی جے آکھ دیوے گور دروازہ بنا

فر ترے تے کن لا کے بہہ گئی خلقت نصیر
چھیڑ مصرع تے غزل نوں ٹور، دروازہ بنا

☆☆☆

ماضی نوں میں حال کراں
گلّاں تیرے نال کراں

آپئی آپ جواب دیاں
آپئی آپ سوال کراں

کیوں ہن بہتا رووا‌ں میں
کیوں ہن اکھّاں لال کراں

سارے مہرے مر گئے نیں
کیہ شطرنج دی چال کراں

سارے میرے قاتل نیں
اُنگلی کیہدے وال کراں

تیرے نام محبت دے
دس میں کِنے سال کراں

☆☆☆

اوہدے پیار دے اندر زہر وی اے
اوہدے دل دے اندر مہر وی اے

اوہدے عشق دے رنگ نرالے نیں
اوہدے لفظاں اندر قہر وی اے

اوہ کول ہووے دِل ڈردا اے
اوہدی دُوری سنجا شہر وی اے

کدی چھاں دِسے اوہ بدلاں دی
کدی دُھپ تے بھر دُپہر وی اے

اکھیاں نُوں اوہدی تانگھ رہوے
دِل جپدا ناں ہر پہر وی اے

اوہ ڈنگدا اے بِن شوکر دے
فیر کڈھدا آپے زہر وی اے

میرے اندر پیاس اے ازلاں دی
میری اکھاں اگے نہر وی اے

☆☆☆

ہاسے پچھے رون لُکایا ہویا اے
جگ توں اکھ دا چون لُکایا ہویا اے

جہڑا ہووے اوہنوں مارن ٹُر پیندے
تائیوں اپنا ہون لُکایا ہویا اے

میرا سوہن نہ ویکھو میرے چہرے توں
لفظاں پچھے سوہن لُکایا ہویا اے

میری اکھ دے نیل ءچ ڈُب کے مرنا سُو
توں جہڑا فرعون لُکایا ہویا اے

☆☆☆

ویلا انج وی میرا مکیا مکیا پندھ ودھا دے
میں تے بناں سمندر پر اوہ قطرہ فیر بنا دے

رستہ عقل یا عشق دا ہووے منزل تاں ملدی اے
امبراں ورگے عزم جے ہوون پربت وانگ ارادے

اوہناں دے ہاں سر درداں دے رہن ہمیش سریلے
جہناں نوں نہیں وسرن ہوندے وعدے کدی وفا دے

اک دوجے دی عظمت دا اقراری ہون نہیں دیندے
دل کعبے وچ رکھے ہوئے جھوٹھے بت انا دے

لوواں لبھن دی مڑ کدھروں اکا لوڑ نہیں رہندی
سوچ جے سجدے پے جاوے وچ دل دی غار حرا دے

چھم چھم وسن دی جے مڈھلی شرط ہو جاوے پوری
قوس قزح وچ آ رچدے نیں سارے رنگ فضا دے

سانجھے چاریوں پربت وی سرکایا جا سکدا اے
کلے دی کوشش جے رستیوں پتھر پرے ہٹا دے

بن سکدی اے جنت دا اک نقشہ ایہو دنیا
جگ دے بندے بن کے رہن جے بندے کدی خدا دے

دھرتی تے اوہ ریجھ مطابق سر اُچیا نہیں سکدے
احقر جہڑے ہون نہ قائل سمیاں نال ٹکرا دے

☆☆☆

پنجابی زبان، فن تے ثقافت دا پرچارک

ترنجن

March April 2018 TRINJAN

